

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVIII

Liepa — July 18, 1973

Nr. 54

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Šiandien ir rytoj

GRAŽIOS KALBOS, BET
NEGRAŽŪS DARBAI...

Gromyko ir Otto Winzer, S. Rusijos ir R. Vokietijos užsienio reikalų ministrai, Helsinkyje gražiai kalbėjo apie "taiką", apie jėgos nevartojimą politikoje, apie žmonių teisių respektavimą, tačiau tai tebuvo apgaulingos ir veidmainingos kalbos. Nespėjo O. Winzer parvažiuoti namo ir jo bosai įsakė šaudyti į tuos vokiečius, kurie ryžosi birželio 30 d. naktį pabėgti iš diktatūrinės, į laisvąją Vokietiją. Tai būtų įprasta seniena, nes vokiečiai daugiau kaip per dvidešimt metų yra įpratę beveik kas kelinta diena girdėti žinias apie "kaimynų" ar "brolių" vokiečių šaudymus. Tačiau šį kartą buvo netikėta, kad taip greit W. Scheel ir O. Winzer malonūs diplomatiniai pasimatymai bus palydėti O. Winzer policijos šūvių į savo "brolius" vokiečius, kurie trokšta laisvės.

Suprantama, kad laisvojo Berlyno vokiečiai dėl to labai susijaudino ir spontaniškai veržėsi į gatves protestuoti. Pasi-piktinę beryniečiai net bandė sienos mūruose dviejų metrų syklę išdaužyti. Tik prancūzų žandarmerija ir vokiečių policija juos sulaukė nuo mūro ardymo darbų. Iš pykčio gyventojai naktį padegė senas padangas prie R. Berlyno sienos. Laisvieji vokiečiai nešė plakatus, kuriuose buvo įrašyta: "SED -- žmogžudžiai ir nusikaltėliai".

Dėl pastarųjų šaudymų JAV, Anglijos ir Prancūzijos Berlyno komendantai įteikė protesto notas R. Berlyno vyriausybei. Protestavo ir vokiečių laisvosios partijos bei visuomeninės organizacijos. Bet ką reiškia protestai, jei R. Vokietijos bosai juos meta į krepšį ir su jais nesiskaito. Juk O. Winzer žino, kad jis yra galingesnis bosas už W. Scheel, nes jis už savo pečių turi Brežnevo garantijas. Jis laikosi taktikos: jūs protestuokite, kiek norite, o mes šaudysime, ką ir kada mes norėsime. Žinoma, ši taktika yra perdėm ciniska, bet juk ir visa komunistinė politika yra pagrįsta cinizmu.

Būdami patys nusikaltėliai prieš laisvės ir žmoniškumo idėjas, R. Vokietijos bosai apkaltino laisvuosius vokiečius provokacija. Komunistinė vokiečių spauda rėkia visa gerkle, kad "tie trys provokatoriai norėję jėga panaikinti sieną..." Atrodo, kad tie trys vokiečiai būtų įvykdę revoliuciją ir nuvertę Honecker.

Štai kokioje atmosferoje bus laukiama antros Saugumo konferen-

Lidnųjų Birželio įvykių minėjimas suruštas birželio 17 d. Los Angeles mieste praėjo sėkmingai ir sutraukė daug žmonių. Minėjimą rengė Pabaltiečių komitetas. Nuotraukoje grupė rengėjų ir programos išpildytojų su kongresmanu G. M. Anderson, iš kairės: J. Žukas, sol. J. Čekanauskienė, kongresmanas G. M. Anderson, pianistė R. Apeikytė, Pabaltijo komiteto pirm. V. Čekanauskas, ALT skyr. sekr. V. Mažeikienė ir ALT skyr. pirm. A. Skirius. L. Kanto nuotrauka

APATIJA IR CINIZMAS

Viešpatauja sovietų valdančiuose sluoksniuose

Akivaizdoje sovietų diplomatinį laimėjimų galima būtų sakyti, kad jie juos padrąsins naujiems užkariavimams. Teoriškai galimas daiktas, kad Kremlius, nusivylęs bendravimo su kapitalistais nauda, vėl pasuks

jos fazės Ženevoje š. m. rugsėjo 18 d.

NEBAIGTA LOGINĖ
IŠVADA

"New York Times" neseniai paskelbė chiacagiečio skaitytojo D. J. Sobieski laišką redakcijai, kuriame keliamas klausimas, "Kodėl Rytų Vokietija nepriimtina i Jungt. Tautas". Jis savo laiške primena JT chartos 13 paragrafą, kuriame nustatyta, kad "kiekvienas žmogus turi teisę laisvai kraštą palikti, iškaitant ir savąjį ir i savo kraštą grįžti". Kadangi Rytų Vokietijoje žmonių teisės nėra paisomos ir Berlyno siena bei barjerai laiko abi Vokietijas uždarytas todėl Sobieskis siūlo JAV vyriausybei neįsileisti R. Vokietijos i JT. Politškai Sobieskio galvojimas yra višiskai teisingas, bet ar jo kas paklausys? Juk pagal šią logiką reikėtų S. Sąjungą ir kitas komunistines valstybes išmesti i JT, nes jos nesilaiko JT chartos. Kas gi gali laisvai išvažiuoti iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Ukrainos, net Rusijos? Nors tarp dviejų Vokietijų siena yra uždaryta tačiau vokiečiai vis dar rizikuoja gyvybėmis ir pabėga, tačiau tarp Lietuvos ir laisvojo pasaulio yra net kelios sienos, kurių neįmanoma peržengti. Tai rodo Brazilskų ir S. Kudirkos pavyzdžiai, kokiomis sunkiomis aplinkybėmis bandė šie lietuviai pabėgti i laisvę. Ir kaip šie bandymai juos apvylė!

Logikos išvada turėtų būti bendra: kas nesilaiko demokratinių laisvės principų, tas neturėtų teisės sėdėti JT ir spręsti apie žmonių teises, kada jis jų kitiems nepripažįsta. (ms)

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

nuogos agresijos keliu. Iš kitos pusės noras galimai greičiau legalizuoti paskutinius užkariavimus kalba už nepasitikėjimą savimi. Istorija moko, kad besiplečiantis sąjūdis mažai rūpinasi legaliomis smulkmenomis, jis karštiligiškai žengia pirmyn. Sakoma, kad sovietai biją kiniečių. Iš tikro kiniečiai bent kol kas nesudaro jokio pavojaus Sovietų Sąjungai. Konfliktas toje pasaulio dalyje įmanomas tik tuo atveju jei Maskva pradėtų preventyvinį karą, kiniečiai pulti dabar ar artimiausioje ateityje praktiškai negali.

Žinia gali vėl susidaryti situacija, panaši i buvusią 2-jo pasaulinio karo išvakarėse ir pabaigoje, kada susidariusi jėgos tuštuma, pavilios sovietus i naujas sritis. Tačiau jai neesant, Kremlius laikysis didžiausio atsargumo. Ne dėl gerų norų, bet dėl išsigalėjusio mentaliteto.

Prancūzų politikui Talleyrand priskiriamas posakis apie burbonų dinastiją: "Jie nieko neišmoko ir nieko neužmiršo". Faktinai jis gali būti taikomas kiekvienai valdančiai klasei -- ne tik karališakai, bet ir proletariškai. Jis lygiai taip pat tinka ir Kremliui valdančiai grupei, kuri nepajė-

gia žengti kartu su gyvenimu kaip senesnių laikų karaliai. Jie jau nebeturi religinio ar revoliucinio ikarščio. Jie tik nori išsilaikyti savo vietoje ir tuo savo mentaliteto užkrečia visą valdanti sluoksnį.

Šie daugiau teoriškai išvedžiojimai susilaukė patvirtinimo iš vieno to klasės narių. Tai Andrejus Dmitrovičius Saharovas. Jopavardė yra tur būt daugiau žinoma užsieniuose negu pačioje Rusijoje. Dėl tos paprastos priežasties, kad norėdamas sukelti kokį savo minčių aidą turi jas paskelbti užsieniuose, o ne pas save namie.

Saharovas yra palyginti jaunas -- 52 metų -- sovietų mokslininkas, Stalino premijos laureatas ir Mokslų Akademijos narys, savo tyrinėjimais daug prisidėjęs prie sovietų atominių bombų gamybos. Užsieniuose Saharovas pagarsėjo ne dėl to, bet dėl 1968 metų memorandumo politbiurui, (kurio nuorašą jis persiuntė užsieniui), ragindamas Kremlių pasekti čekų "Prahos pavasario" pavyzdžiu ir kiek sudemokratinti režimą. Tas bandymas, kaip žinia, pasibaigė Čekoslovakijos okupacija.

Saharovas liko nepaliestas. Jis net iškūrė savo privatų "Žmonių tei-

LOS ANGELES LIETUVIAI MINĖJO BAISŪJĮ BIRŽELĮ

Lidnųjų birželio įvykių minėjimas, surengtas Los Angeles Pabaltijo Komiteto, susidedantis iš: inž. V. Čekanaus-

ko, latvės -- Dr. M. Blakis ir esto -- Dr. B. Auksmann praėjo išpildin-gai, beveik pilnoje Šv. Kazimiero parapijos salėje.

sių apsaugojimo Sovietų Sąjungoje komitetą", kuri valdžia paprastai ignoravo, bet jo i kalėjimą neikišo. Kodėl? Neišskirtina visai mintis, kad jis gali būti agentas -- provokatorius. Iš kitos pusės, jis iki šiol galėjo būti nepalietas dėl to, kad kaip mokslininkas jis yra sovietams dar reikalingas ir pagaliau jo reikalavimai reformų yra palyginti taikingi. Jis už sovietinės sistemos evoliuciją, bet ne revoliuciją.

Šiomis dienomis Saharovas i kalbėjo i juostą Švedijos radiofonui interview, kuriame paliečia sovietinį režimą. I klausimą, kokia yra didžiausia sovietinės bendruomenės yda, Saharovas atsako, kad laisvės trūkumas, kurie privėdė prie administracijos išsigimimo. Toji dirbanti tik tam, kad save išlaikyti. Faktinai Sovietijoje esąs ne socializmas, bet valstybės monopolis, kuris turi tas pačias problemas kaip ir visur kitur. Faktinai sovietinė visuomenė esanti padalinta i klases, kurios turi ne lygias teises ir privilegijas. Kolūkėčiai neturi pasų, kas juos pririša prie gyvenamos vietos. Iš kitos pusės partijos nariai turi milžiniškas privilegijas. Tik jiems imama padaryti kokią kareją. I klausimą ką galima būtų padaryti, Saharovas atsakė:

"Ką galima būtų padaryti ir kas darytina, yra du atskiri klausimai. Man atrodo, kad nieko negalima padaryti, nes sistema per daug išsišakojusi. Juo mažiau laisvės sistema turi, tuo daugiau kaip taisyklė ji yra konservatyvi..." Atmesdamas bet kokios i takos ar spaudimo iš užsienio naudą, Saharovas tęsė:

(Nukelta i 2 psl.)

Bažnyčioje, šios skaudžios sukakties proga, svečias kunigas F. Gureckas pasakė labai išsamų ir patriotinį pamokslą; tokie pamokslai išsakyklos, kur be Dievo meilės yra puoselėjama ir Tėvynės meilė, turididelės i takos tremtinių dvasinei stiprybei palaikyti ir padeda jiems tame sunkiame tremties kelyje nepalūžti.

Salėje minėjimą atidarė inž. V. Čekanauskas: įnešamos vėliavos ir solistė Janina Čekanauskienė sugieda JAV-bių himną; Šv. Kazimiero parapijos klebonas prel. Jonas Kučingis sukalba graudžią invokaciją. Vėliau susirinkusius pasveikino latvių konsulas L. Anderson. Po jo sveikinimo sekė "ugninga" Pavergtų Tautų Komiteto pirmininko M. Van-Horn kalba, kuris ragino visus pavergtų tautų tremtinius visomis išgalėmis kovoti prieš baisųjį laisvojo pasaulio priešą -- komunistinį sovietų imperiaлизмą, pabrėždamas, kad Pabaltijo tautų sudėtos kruvinos aukos ant laisvės aukuro tikrai nenuels veltui: Pabaltijo tautos kelsis ir vėl laisvam bei nepriklausomam gyvenimui... Klausytojai, M. Van-Horn (čekas - tremtyns) kalbą kelių kartus plojimais pertraukė.

Po to, programos vedėjas V. Čekanauskas pristatė susirinkusiems i minėjimą atsilankiusį generolą S. Raštikį ir poniją.

Toliau sekė pagrindinė kongresmano G. M. Anderson kalba, kurioje jis dėstė savo mintis ir palietė tarptautinę padėtį su tam tikrais ryškensniais išvedžiojimais, pabrėždamas, kad JAV-bės tebelaiko Pabaltijo V-bių inkorporavimą i Sovietų Sąjungą neteisėtu veiks-mu. Prelegentas pridūda didelės reikšmės visai tremtinių antikomunistinei veiklai JAV-se. Kongresmano kalba su sirinkusiųjų buvo šiltai priimta.

Meninėje dalyje pirmu-čiausiai pasirodė estai su dainininku; po to latvių smuikininkas išpildė Brahms, C. Frack ir J. Mesiš kūrinį.

Solistė Janina Čekanauskienė padainavo iš A. Kačanausko ir B. Budriūno kompozicijos; jai akompanavo pianistė Raimonda Apeikytė. Ypatin-gai gražiai suskambėjo arija iš operos "Mignon" Publika solistę priėmė su ilgais plojimais. Pabaigoje minėjimo buvo sugiedota visų trijų Baltijos valstybių himnai. (vm)

Vienai kalba, kitai daro...

'ŽMOGUS IR PASAULIS' PARODĄ APLANKIUS

ANT. BERNOTAS

Montrealio Pasaulinė ir Kul-tūrinė paroda "Žmogus ir Pa-saulis" birželio 21 d. jau sep-tintą metą iš eilės atidarė savo vartus. Kaip ir buvo manyta, pa-roda talpinasi tik pusėje ploto, kas būdavo anksčiau, būtent, tik šv. Elenos saloje, plius pasilinks-minimų parkas La Ronde. Antro-ji parodos plotas pusė -- Notre Dame saloje lankytojams užda-ryta, nors ją pamatyti galima ap-važiuojant iškelni melynųjų trau-kinėlių. Ten pusė paviljonų jau nugriauta, kur daromi pasiruošimai būsimai sporto olimpia-dai.

Atidarymo dieną jokių iškil-mių nė kalbų nebuvo, tik 3 val. po pietų Kanados karinės avia-cijos eskadrilė, atskridusi iš ne-tolimo Valcartier aerodromo, tu-rėjo nepaprastai įspūdingą pasi-rodymą. Buvo įspūdinga židinė, kaip septynių jet lėktuvų eskad-rilė, visi kaip vienas, sutartinai vartosi ore ir rodo savo akroba-tinius sugebėjimus.

Penkadienį, birželio 22 d., pa-rodą aplankė Indijos ministras pirmininkė Indira Gandhi, nors pati Indija šiame parodoje ir ne-dalyvauja, nes jos paviljonas pa-siliko uždarytoje dalyje. Ją ly-dėjo miesto burmistras Jean Drapeau ir kiti aukšti pareigū-nai.

Įėjimas į parodą laisvas, bet įeiti į paviljonus reikia turėti vizą. Vienai dienai viza kainuo-ja 2,50 dolerių, gi sezoninė -- 5 doleriai, todėl patartina pasiim-ti sezoninę, nes su ja galima įeiti tiek kartų, kiek patinka. Tik reikia turėti savo fotografi-ją. Kas neturi gali ją čiapat pa-sidaryti už 25 centus. Tačiau vizos negalioja įėjant į La Ron-de. Ten reikia mokėti -- suau-gusiems 50 c., jaunuoliams iki 18 m. amžiaus -- 25 c. Beje, La Ronde buvo atidaryta ne birželio 16 d., kaip čia mūsų anksčiau bu-vo pranešta, bet jau gegužės 1 d. ir veikė tik savaitgaliais, o dabar atdara kasdien ir labai gausiai lankoma.

Parodoje iš viso yra atidaryta 26 paviljonai, kurių 13 yra įvai-rių tautybių, o kiti 13 specialio-mis temomis, pvz., ginklų pavi-ljonas, erdvės paviljonas, mote-rių paviljonas, kino studija, seno-jo Quebec'o paviljonas, mokslini-ųjų filmų paviljonas, Cinema 360, kur rodomas garsusis Walt Disney filmas "O Canada", humo-ro paviljonas ir kt.

Be paviljonų lankymo, čia yra daug kitokių įvairumų. Pvz., bir-želio 23 d. buvo atvykęs Ameri-kos marinių dalinys ir Tautų Aikš-tėje parodė savo rikiuotės suge-bėjimus. Montrealio japonų tauti-nių šokių grupė pašoko savo tauti-nius šokus. Aikštėje esančia-me Tarptautiniame Kioske kas-dien turi savo pasirodymus atski-ros tautinės grupės, ansambliai ir orkestrai. Birželio 22 d. čia rodėsi Quebec'o prancūzų an-samblis, kuris pašoko ir padai-navo jų senuosius šokus. Bir-želio 23 d. prie sauskaimiai pripildyto teatro turėjo savo pa-sirodymą ukrainiečių tautinis ansamblis. Tie pasirodymai fil-muojami ir perduodami per te-leviziją "live". Ar turės savo pasirodymą ir lietuviai, mums nežinoma. O būtų linkėtina, nes čia vienintelė vieta gražiai pa-sirodyti, nes šiame parodoje atskiro Tautybių paviljono nėra.

Iš atskirų tautybių paviljonų paminėtini:

Bulgarija išstatė daug savo senojo meno ir kultūrinių pavyz-džių, ikonų, statulų ir kt. Yra iš

Sofijos, Bulgarijos, atvykęs bul-garų tautinis ansamblis iš apie 15 asmenų su orkestru ir kas-dien po kelis kartus duoda savo pasirodymus. Jei gražus oras -- lauke, aikštėje prie pavilio-no, jei blogas -- paviljono vidu-je. Dėl šio ansamblio iškvietie-mo parodos administracija ga-vo daug užmetimų, nes ansamb-lį reikėjo iškviesti apmokant at-vykimo išlaidas, kurios sudarė apie 30.000 dolerių. Esą, jei Bulgarija norėjo pasirodyti, ga-lėjo apmokėti pati. Prie pavi-ljono yra restoranai, kur gali ma gauti bulgarų patiekalų ir importuotų vynų ir degtinės.

Čekoslovakija vėl išstatė dau-gybę stiklo, kristalo ir metalo išdirbinių, puikių audeklų ir ma-dos dalykų. Yra keliasdešimt di-džiulių paveikslų, kuriuose vaiz-duojamas senovės čekų ir slova-kų gyvenimas: prieš 1100 metų, prieš 600 metų ir prieš 300 me-tų. Tai daugiausia senų manu-skriptų ir raštų nuotraukos. Yra atgabenta daug senų statulų ir paveikslų, paimtų iš kurių nors bažnyčių ar vienuolynų. Daug įvairių žaislų.

Prancūzija vėl išstatė daugelį meno pavyzdžių. Apatinis aukš-tas bus paskirtas dramaturgui Mollierui, kuriam šiame sukan-ka 300 metų, o viršutinis gar-siai dainininkei Piaff. Bet paro-dos atidarymo dieną paviljonas dar nebuvo baigtas įrengti.

Japonija išstatė daugybę sa-vo tautinio meno pavyzdžių, tech-nikos ir elektrotechnikos, auto-mobilių, motociklų ir kt.

Meksika išstatė daug savo se-nojo meno ir architektūros pa-vyzdžių. Pradedant liepos pra-džia čia vėl grieš pagarsėjęs Mariachi orkestras.

Marokas išstatė nepaprastai puikiai ir kruopščiai atliktų dir-binių iš odos, žalvario ir me-džio. Rodo savo krašto gyven-i-mo vaizdus.

Šveicarija pirmiausia išsta-tė savo garsiąją laikrodžių pra-monę, toliau propaguoja savo techniką ir gražųjį kraštą. Yra iš Zuericho atvykęs skilo pūti-mo meistras ir čia pat židrovų akivaizdoje iš stiklo vamzdelių išpučia ir išdirba įvairiausio pa-vidalo vazeles, indelius ir pa-puošalus.

Sovietų Sąjunga šių metų sa-vo paviljoną dedikavo jaunimui. Yra išstatyta tikstančiai paveik-slių, kuriuose rodomas jaunimas ir jo darbai. Yra jaunųjų (taip sakoma) pieštų paveikslų, statu-lų, skulptūrų. Deja, prie paveik-slių ar skulptūrų nėra uždėta už-rašų, ir nežinia, kas čia padarė ar vaizduojama. Rodomi filmai. Knygų skyriuje yra ir lietuviš-kų. Netoli esančiuose kioskuo-se parduodama įvairiausi išdir-biniai, žaislai, plokštelės. Yra gausybė lietuviško gintaro ir me-niškių dirbinių iš metalo su Vil-niaus, Kauno, Palangos ir kito-kiais vaizdais. Tie dirbiniai ga-miniti Kauno menininkų artelė-muose. Tačiau gintaras tik "Made in USSR".

Jugoslavija propaguoja turiz-mą ir yra išstatę daugybę puik-kių savo krašto vaizdų.

Austrija savo paviljoną pasky-rė Tirolui ir specialiai žiemos sportui. Rodomi gražiausi to krašto vaizdai ir filmai. Yra at-vykęs kelių asmenų orkestras ir šokėjai, kurie vakarais atlie-ka įdomią programą paviljono viduje.

Kinija, nors ir buvo pasižadė-jusi parodoje dalyvauti pati pir-moji, bet paskutiniu momentu pažadą atšaukė, tai jos pavilio-ną perėmė Hong Kongo kiniečiai, kurie paviljone išstatė tikstan-čius pasigėrėtinais atliktų meno ir rankdarbių dalykų, skulptūrų, senovinių paveikslų, audinių ir drožinių. Paviljonas labai gau-siai lankomas.

Bet bene geriausias tai Irano (Persijos) paviljonas, su tiks-tančiais puikių senovinių ir da-bartinių krašto vaizdų, senovės amžių architektūros ir arche-ologinių eksponatų. Rodomi fil-mai.

Montrealio Fine Arts muzie-lus turi savo atskirą paviljoną, kurį pripildė šimtais šiauri-nės ir pietinės Amerikos indėnų ir eskimų dirbiniais, piešiniais, paveiksiais, archeologinėm iš-kašom. Norint šią meno paro-dą pagrindinai apžiūrėti, reikia užtrukti kelias valandas.

Dar yra Pakistano paviljonas. Buv. Amerikos "burbule" Que-bec'as ruošia savo Hydro Que-bec ir James Bay pramoninio išvystymo projektus. Bet atida-rymo dieną paviljonas dar nebu-vo baigtas įrengti. Prie dauge-lio paviljonų veikia jų tautiniai restoranai. Yra ir Bravorų pa-viljonas su restoranu. Vokiečiai turi savo puikų restoraną Lili Marlen, kur su dideliu pasiseki-mu griežia baviškiškas trio. Aikš-tėse yra tikstančiai kiosky, ku-riuose savo gaminius parduoda ir tokios valstybės, kurios pa-rodose nedalyvauja.

Paroda gausiai lankoma. Ta-čiau nežinot, to, yra pesimis-tų, kurie sako, kad tai jau pas-kutiniai metai. La Ronde tai pa-siliks veikti nuolat. Paroda truks iki rugsėjo 4 dienos.

APATIJA IR CINIZMAS....

(Atkelta iš 1 psl.)

"Sovietų Sąjungos vi-duje vyksta tam tikri pro-cesai, tačiau taip nežy-miai ir paslaptinai, kad labai sunku ką nors iš-pranašauti. Savaimė aiš-ku, kad tokia didelė vals-tybė, kaip mūsų niekadoms negali būti vientisa ir iš-dalies dėl to trūksta kon-taktų tarp atskirų gyven-tojų grupių.

Mes žinome, kad tauti-nės tendencijos mūsų pak-raščiuose yra labai stip-rios, tačiau sunku pasa-kyti ar jos kiekvieno at-veju yra pozityvios ar ne. Ukrainoje ir Baltijos valstybėse tos tendenci-jos yra susijusios su de-mokratijos reikalavi-mais. Kitur ne, bet visų detalių mes nežinome...

...Mūsų pasisekimai reikalavo tiek daug ko-vos, išaukė tiek daug prieštaraščių, kad da-bar mes už juos turime daug sumokėti. Tų laimė-jimų vaisiai yra: išsise-mimas, apatija ir ciniz-mas. Ir iš to išsigydyti yra labai sunku, jei iš vi-so būtų įmanoma...

...Visuomenės negali iš karto pakeisti, visados turi būti koks ryšis tarp to, kas buvo ir kas bus. Pasikeitimai turi būti praversti palaipsniui, priešingu atveju kraštą gali ištikti katastrofa, ką mes jau porą kartų pergy-venome.

...Pirmiausia reikėtų atsisakyti nuo ideologi-nės struktūros, kuri iš esmės yra nedemokratiš-ka ir kuri privedė prie nūdienės tragiškos padė-ties. Vienos partijos mo-nopolis yra nelaimė, ku-rią supranta net patys val-dantieji. Reikalingi lais-vesni rinkimai ir laisves-nė spauda... Daug dides-nė laisvė yra reikalinga inteligentijai, kuri mūsų

PASaulio LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIMAS IR NESUSIPRATIMAS

Viskas gražu, kas vyksta visų lietuvių gėriui, jų vie-nijimui ir bendrai kovos dvasiai už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Artėjan-tis Pasaulio Lietuvių Bend-ruomenės Seimas turėtų būti laisvame pasaulyje esančių tautiečių manifes-tacija už vieningumą ir de-monstracija už Lietuvos iš-laisvinimą iš komunistinės okupacijos ir vergijos.

Ir štai, nei iš šio nei iš to, dreblelėjo dvylikos dai-lininkų parodą seimo metu, kaip degutą į medų. Nega-na to -- dar priėmimą ten pat, kur ta paroda vyks (Corcoran Gallery of Art). Geras dalykas paroda ir, žinoma, priėmimas. Tik, dėl Dievo meilės, ne tokia paro-da, ne tokiam sąstata, kaip paskelbta spaudoje. Koks nelabasis atrinko spaudoje skelbtus dvyliką dailininkų, kai mūsų tarpe yra keletą kartų po dvyliką. Kas čia šeiminkauja ir kas teikia primatą šiems dvylikai? Nejaugi nė vienas P.L.B. Seimo rengėjų nieko negir-dėjo ir nieko nežino apie tuos dailininkus, kurie "pa-rinkti" atstovauti lietuvių dailę Amerikoje? Jeigu nežinojo, tai kaip jie pateko į sąrašą? Priešingu atveju P.L.B. Seimas turės mani-festuoti ir palaiminti bend-radarbiautojus su Lietuvos pavergėjais.

Nejaugi Seimas turi lai-pinti ir statyti į dvylikos dailininkų gretą Viktorą Vizgirdą, kuriam, komunis-tinis režimas pavergtame Vilniuje suruošė jo darbų parodą ir jo palaiminimu jis pats važiavo į tos paro-dos atidarymą; ar už tai, kad jis yra pirmasis sulau-žęs P. L. Bendruomenės ir Lietuvos laisvinimo veiks-nių vedamą liniją prieš bendradarbiavimą ir, paga-liau, ar už tai, kad su ko-munistinės spaudos redak-toriais darė pasikalbėjimus ir juos spausdino "Gimta-jame krašte", -- laikraštyje, kuris skirtas mus šmeiž-ti, mūsų stuburą laužyti, vieną prieš kitą nustatinėti, mus skaldyti, kurstyti ne-apykantą prieš visas mūsų organizacijas, vedančias ko-vą už pavergtos Lietuvos išlaisvinimą.

Ar Vytautas Ignas Seimo turi būti pagerbtas atsisto-jimu už tai, kad važiavo į

sistemoje yra beprasmiš-ka spaudžiama."

Į klausimą, ar jis pats nebijo dėl savo sveikatos ir laisvės, Saharovas taip atsakė:

"... Asmeniškai nieka-dos nebijoju, bet tai tur-būt surišta su mano cha-rakteriu ir dėl to, kad aš pradėjau (opozicijos veik-lą) iš labai aukštos vietos visuomenėje..."

... Dabar tačiau bijau dėl galimo spaudimo, ne-man pačiam, bet mano šeimai ir mano žmonos giminėm. Yra daug atsiti-kimų, kad tėvas neliečia-mas, bet vaikai nuken-čia."

Tai ką Saharovas kal-ba, galima išvesti ir iš kitų duomenų. Jis tik pa-luidžia, kad tai jau yra daugumos nuomonė.

laiškai Dirvai

pavergtą Lietuvą su savo grafikos darbais suruošti ten parodą ir dovanoti ke-liasdešimts paveikslų ko-munistiniam režimui?

Žinoma, čia ne vieta kiek-vieną iš dvylikos pristati-nėti, ne vieta ir garbinti. Sąžiningai ir tautiniai są-moningi dailininkai nebūtų sutikę įeiti į dvylikos "apaš-talų" sąrašą, puikiai žino-dami, kad lietuvių atsto-vauti Amerikoje yra daug daugiau ir vertingesnių dai-lininkų. Dailininkų, nesusi-tepusių bendradarbiavimu ir nežeminančių išeivio lie-tuvio vardo.

Būdamas visai nesuinte-resuotas ir be jokių veržlų dalyvauti čia minimoj paro-doje, aukščiau išsakytas min-tis keliu tam, kad P.L.B. Seimo rengėjai nevykdytų darbo užmerktom akim ir negalvotų, kad mes visi už-simerksim prieš vykdomą blogį. Ypač noriu atkreipti akis į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininką Stasį Barzduką, kuris, ti-kiu, ir mus pamatys ir su-pras, kad mes visi trokš-tam matyti Seimą vykstan-tį gražiausioj, švariausioj dvasioj ir bendruomeniškam orume.

Antanas Rūkštelė

DIRVOS REDAKTORIUI

Nežinau kuriuo tikslu Vladas Būtenas š.m. liepos 4 d. Dirvos 51 numeryje visą puslapį prira-šė apie LB rinkimus Chicago Marquette Parko apylinkėje ir apie juos vykdžiusią rinkiminę komisiją (tiksliau, tik apie jos pirmininką). Iš rašinio atrodo, kad rinkimus pravedė tik vie-nas pirmininkas, o ne komisija.

Iš V. Būteno rašinio susidaro įspūdis, kad tik St. Džiugo dėka LB Vidurio Vakarų apygarda pra-vedė ekstra tris atstovus. Idomu būtų žinoti, kokias priemones pa-naudojo rinkiminės komisijos pirmininkas praversti tiems at-stovams, nes Vl. Būtenas savo rašinyje nepamiršo. Ateityje ir kiti rinkiminių komisijų pir-mininkai galėtų panaudoti St. Džiugo receptą ir praversti savo se apygardose daugiau atstovų.

Apskritai, šis Vl. Būteno ra-šinyje kvepia propaganda ir savo draugo bei partiečio (kaip pats Būtenas pažymėjo) iškėlimu.

Panašiuose rašiniuose naudo-jami "LF" inicialai daugiau su-ponuoja "Lietuvių Fonda", o ne "Lietuvių Frontą". Iki šiol čia žinojom "Lietuvių Fronto Bi-čiulius", o ne patį Frontą. "LF" raidės buvo panaudotos "Bičiulių" priešrinkiminėje agitacio-je, norint sumedžioti daugia-bal-sų iš LIETUVIŲ FONDO rėmė-jų.

Šitoks vienašališkas viešo as-mens iškėlimas yra labai neska-nus ir nuvertinas kitus komisi-jos narius, o juk dirbo visi.

Gerbiu St. Džiugą už jo akty-vų dalyvavimą visuomeniniame darbe ir spaudoje, bet kai be ypatingos progos persistengia-ma ir norima sukurti didvyrius, tai jau kvepia propaganda.

Rinkiminių komisijų buvo su-daryta, tur būt, daugiau 70-ties ir jeigu apie visus pirmininkus pradėtų rašyti, tai laikraščiai turėtų visam pusmečiui medžia-gos, o skaitytojai labai nuobo-džiauti.

V. Būtenas yra pajėgus laik-raštininkas ir galėtų surasti bendresnių temų visiems skai-tytojams, o ne užsiminėti vieno asmens propagavimu, nors jis būtų jo labai artimas bičiulis ir vienintintis.

Labai gerai, kad atitinkamo-mis progomis paminimi nusipelnę asmenys, bet be ypatingo reikalo spaudą naudoti asmeni-niams draugams išaukštinti ne-vertėtų. Vieną iškeltą, būtinai kitas nuvertinamas.

Nors ir triukšmingai LB Mar-quette Parko apylinkės valdyba buvo išrinkta, kaip rašo Vl. Būtenas, bet teisingai ir yra tei-sėta. Rinkimų taisyklių nema-čiau ir nežinau (neskaitė ir Vl.

Būtenas), bet logiškai galvojant rinkiminę komisiją turi sudary-ti valdyba, o ne kas nors kitas. Jeigu apylinkės valdyba sudaro, tai ji gali ir komisijos sąstatą keisti. Spaudoje teko skaityti, kad vienos apylinkės rinkimų ko-misijos pirmininkas buvo pakei-s-tas kitu, o tas pirmasis iš tos komisijos po pakeitimo pasitrau-kė ir rinkimuose nepasirodė. Už-sispirimai iš vienos ir antros pu-sės nieko gero neduoda, o dažnai reikalus supainioja. Turime ge-rą pavyzdį su BALFO valdybo-mis.

Vl. Būtenas neturėtų nuvertin-ti ir niekinti nei apylinkės val-dybą, nei jos pirmininką, nes jie yra teisėti apyl. vadovai. Toks rašinys nepripisda prie bend-ruomeninės dvasios ugdymo. Mums šiandien reikia daugiau solidarumo ir pakantos, nes ir taip daug yra griovėjų, bet ma-ža statytojų.

Lietuviškam reikalui daug da-giau būtų pasitarauta, jei Vl. Būtenas šio straipsnio visai nebū-tų parašęs.

A. Juodvalkis

NAUJOS KNYGOS

NAUJA KNYGA PASAULIEČIŲ KLAUSIMAIS

Jau išėjo iš spaudos nau-jas kun. prof. J. Gutausko veikalas "Dievas šiandien". Knyga turi 283 psl. Patei-kiami Dievo buvimo įrody-mai, psichologiškai anali-zuojama sielos būseną žmo-gaus su Dievu ir be Dievo. Išryškinama ateizmo gres-mė ir tikinčiųjų misija mo-derniais laikais. Knygoje daug garsiųjų žmonių min-čių, gyvenimo pavyzdžių, kad tai lyg kultūrinė mo-zaika, įjungianti ir medžia-gą iš literatūros. Išleido Krikščionis Gyvenime, kai-na 6 dol., nariams -- 4 dol. 50 ct. Leidinys pagražintas dail. T. Valiaus, kalbą per-žiūrėjo V. Kulbokas.

NAUJAS PROF. MACEINAS VEIKALAS

Vokietijoje gyvenęs mū-sų filosofas prof. A. Macei-na parašė studijinį veikalą "Krikščionis pasaulyje". Su autoriumi įprastu loginės sklaistos gilumu knygoje svarstoma pasauliškio pro-blema, pasauliškio pasiu-n-tinys, pasauliškio veikse-na pasaulyje ir Bažnyčioje. Leidžia "Krikščionis Gyve-nime". Knyga jau surinkta "Draugo" spaustuveje. Ne-trukus bus lauzoma į pus-lapius ir spausdinama.

ENERGINGAI BESIREISKIANTI LEIDYKLA

Kaskart gyviau reiškiasi knygų serijos Krikščionis Gyvenime leidimas. Jau iš-leistos trys II Vatikano su-sirinkimų dokumentų kny-gos, St. Ylos šiluvos istori-ja, A. Maceinos Didieji da-barties klausimai, St. žilio Gyvoji liturgija, M. Raišu-pio Dabarties kankiniai Lie-tuvoje, J. Gutausko Dievas šiandien. Siemet pasirodys prof. A. Maceinos Krikščio-nis pasaulyje. Greit bus ati-duotas spaudai A. Gauslio naujas veikalas. Sutinkant imti šios leidyklos knygas, įsirašius prenumeratoriais (jokio mokesčio nereikia) gaunama 25% nuolaidos. Adresas: Krikščionis Gyve-nime, 4545 W. 63 St., Chi-cago, Ill. 60629.

Kviečiame praleisti savo atostogas Pietinės New Jersey Atlanto pakraščio gražiam kurorte

OCEAN CITY

mūsų vasarnamyje. Kambariai su tekėnčiais vandenimis kainuoja tarp 50.00 dol. ir 65.00 dol. savaitei dviem asmenims. Šeimyniška nuotaika, švarus ir rūpestingas patarnavimas. Atidari nuo gegužės pa-baigos iki rugsėjo pabaigos.

Galite apsidrausti nuo lietingo oro

EUGENIJA ir JONAS JASINSKAI
Hotel Croft Hall, 601 Atlantic Ave.
Ocean City, N. J. 08226

Telefonai: 399-9871, privatus 399-1221
Area Code 609

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO • PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTSIS, INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS • PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR TAI SOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI GRAŽINAMI TIK AVTORIAMS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIKŠIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBA REDAKCIJA NEATSAKO.

REDAGUOJA: VYTAUTAS GEDGAUDAS IR ALEKSAS LAIKŪNAS

ŠAMPANAS, GLĖBESČIAVIMAIŠI IR... PROPAGANDA

Visi gerai matėme televizijoje ir laikraščių paveiksluose, kaip Sovietų Sąjungos komunistų partijos generalinis sekretorius Leonidas I. Brežnevas, lankydamsis Jungtinėse Amerikos Valstybėse, gėrė suprežidentu Nixonu šampaną už geresnę abiejų tautų draugystę, už taiką ir bendradarbiavimą ir glėbesčiavosi su visais tais nelemtais kapitalistais. Bet ne visada ir tas pats Brežnevas yra jau taip tainingai nusiteikęs.

Štai praėjusių metų gruodžio 21 d. jis turėjo visą valandą trukusį pranešimą Sovietų Sąjungos komunistų partijos centralinio komiteto Aukščiausios Tarybos ir kitų aukštųjų pareigūnų jungtiniame susirinkime. Ta jo kalba Maskvos Novosti agentūros tučiuoj buvo išleista atskiru leidiniu įvairiomis kalbomis. Anglų kalba leidinys pavadintas: "The Fiftieth Anniversary of the Soviet Socialist Republics", Maskva, 1972.

Toje kalboje Brežnevas nupasakojo Sovietų Sąjungos susidarymą, vystymąsi, laimėjimus ir atsieta ekonominių gerbūvi. Kalbėdamas, kaip Sovietų Sąjunga susidarė, būtinai pacitavo Lenino posakį, kad "Sovietų Sąjunga yra laisvu noru susijungusių tautų unija" (jų pabrakta). Kaip ten laimingai tos susijungusios tautos dabar gyvena ir kad jokio tautybių klausimo Sov. Sąjungoje nėra. O pažūrėkime, kalbėjo Brežnevas, kas darosi kitur: "Yra neginčijamas faktas, kad net ir šiuo metu tautybių klausimas pasilieka labai aštrus Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Kanadoje ir Belgijoje, jau nebekalbant apie Didžiąją Britaniją, kur angliškasis imperializmas jau daugelį metų veda žiaurų karą prieš Šiaurinės Airijos žmones, sukilusius ginti savo teises". -- Kokį čia tautybių klausimą, jis rado JAV, mums ne visai aišku, Kanadoje tai, tur būt, Quebec'o prancūzus.

Nuėjęs į užsienius ir kalbėdamas apie Vietnamą karą, jis pasakė: "Dabar visas pasaulis yra liudininkais, kokius baisius kriminalinius nusikaltimus daro Amerikos imperialistai Vietnamui" ir kad jie tyčia dėsia paliaubų sudarymą. Bet išgyrė In-

dijos Indirą Gandhį, kad ta padėjo "išlaisvinti" Bangladesh iš Pakistano valdymo. Taip pat buvo šiltai paminėtas ir Kubos Fidel Castro, kaip vienas iš pavyzdgingiausių socializmo vadų.

Kalbėdamas apie pirmąsias Sovietų Sąjungos kūrmosi dienas, kada ėjo civilinis karas, jis papasakojo ir tokių dalykų: "1918 metais, kada jau nutė Sovietų Sąjunga, dar pati badaudama ir tebebūdamą karo griuvėsiuose, jau paskyrė dešimtis milijonų rublių Turkestano nusausinimo darbams. Dar tebevykstant civiliniam karui, buvo nuspręsta išplėsti finansinę ir techninę pagalbą Azerbeidžanui; žymios pinigų sumos buvo paskirtos Charkovo geležinkeliečiams ir Doneco basei no angliakasiams šelpiti. Labai žymi akonominė parama buvo suteikta Baltgudijai, Armenijai ir sovietinei Lietuvai bei Latvijai". -- Kokia ten ekonominė ar kitokia pagalba buvo suteikta Turkestanui ar Azerbeidžanui, mums ne taip jau svarbu, bet tikra nesąmonė sakyti, kad "žymią ekonominę paramą gavo ir sovietinė Lietuva". -- Visų pirma, kad 1918 metais jokios ten "sovietinės" Lietuvos ne buvo, o buvo tik savo nepriklausomybę atstačiusi nepriklausomoji Lietuva, kurią jau pačioje pradžioje bolševikai buvo pasiryžę nukariauti. Antra, jokios ekonominės ar kokios kitokios paramos Lietuva iš Sovietų Sąjungos negavo ir jos neprašė. Ar Brežnevas vadina parama tai, kad 1919 m. pačioje pradžioje bolševikų gaujos, pačios alkanos ir nudriskusios, įžygiavo į Lietuvą, užimdamos žymias jos dalis ir jaunutę Lietuvos kariuomenę turėjo vesti sunkias kovas, kol juos atgal išstūmė? Gi ko ver-tas rublis buvo anais laikais, visi žinome: kaimiečiai kai kur, neturėdami kur jų dėti, namų sienas išsilpėdė. Tas tas tinka ir Latvijai.

Norint, kad arklys geriau trauktų, reikia jį ne tik paplakti, bet ir patapnoti. Tokį "patapnojimą" Brežnevas padarė ir Pabaltijo valstybėms. Jis rašo (verčiame iš anglų kalbos): "Kitą grafinį pavyzdį mums duoda Baltijos respublikos: Lietuva, Latvija ir Estija.

Politinių atsiminimų spauda yra istorinių šaltinių vertinga dalis, jei ji laikosi istoriografijos taisyklių dėl faktų perdavimo ir aiškinimo. Tuo ji išsiskiria nuo beletristinės literatūros, kuri yra laisva rašytojo kūryba ir rūpinasi literatūrine estetika bet ne faktine teisybe. Ji taip pat yra spaudos laisvės kultūrinio lygio rodiklis. Tačiau, deja, atsiminimai dėl faktų laikui bėgant išblunka, jų datos susimaišo ir jų ryšis kitų faktų perspektyvoje iškrysta, jei nesistengiama laikytis istorinių dokumentų ir kitų šaltinių. Jie apie įvykius tėvynėje dabartinės išeivijos sąlygose pasidaro vis labiau riboti ir verčia laikytis ypatingo apdairumo. Faktai skiriasi nuo jų apibūdinančio aiškinimo. Juos aptemdo rašytojo subjektyvizmas, kurio deja sunku išvengti. Tuo politiniai atsiminimai pasidaro individualiniai kontraversinio pobūdžio. Berods, kiekvienas asmuo demokratiname krašte turi teisę susidaryti savo paties nuomonę ir ją spaudoje viešai reikšti. Bet vieno asmens teisė yra sąlytyj su kito asmens teise, laisvė yra sąlytyj su pareiga ir kiekviena vieša akcija iššaukia viešą reakciją.

Generolas Stasys Raštikis išleido savo atsiminimų tris tomes. Jų kiekvienas iššaukė kritiką. Jų trečiasis tomas yra užvardintas "Įvykiai ir žmonės" ir nepartinės lietuvių akademinės skautijos leidykla jį išleido 1972 metais. Svarbūs mūsų politinio gyvenimo įvykiai yra paliesiti ir jų veikėjai yra ten atestuo-

Reikėtų prisiminti, kad tada, kai jos prisijungė prie unijos, jos negalėjo būti laikomos tarp tokių jau labai atsilikusių tautinių apygardų. Bet po to, kai jos paėmė socialistinį kursą, jos parodė patį didžiausią išsivystymo potencialą visoje Sovietų Sąjungoje. Palyginus su 1940 metais, pramonės gamyba Latvijoje pakilo 31 kartą, Estijoje 32 kartus, o Lietuvoje net 37 kartus! Kai tos respublikos nusikratė provincionalizmo ir stagnacijos pančius, kai jos nustojo tūnoti kapitalistinės Europos užmiškiuose, jų žemės ūkis padarė žymią pažangą, o jų tautinės kultūros suklestėjo. Tas nepaprastas augimas pasidarė galimas tik po to, kai tos respublikos susijungė su kitomis Sovietų Sąjungos respublikomis".

O kad tautinės kultūros Sovietų Sąjungoje tikrai suklestėjo, anot Brežnevo, rodąs kad ir toks pavyzdys: dabar, sakysime, Turkmenijos ar Moldavijos gyventojai šimtais tūkstančių knygų skaitą Puškiną, Ševčenką, Šolochovą, Gorkį ar kitus, ukrainiečiai sumalonumų gėrisi Šota Rustaveliu, puikiai veikalai esą Viliaus Lacio (latvis), arba žavisi poezija Jano Kupalos, Eduardo Mieželaičio, Mustai Karimo ir daugybės kitų.

Eduardas Mieželaitis, kaip žinia, neseniai lankėsi Amerikoje ir čia buvo su džiaugsmu sutiktas "pažangiųjų" ir "pusiau pažangių". Išidėmėtina, kad jei visų bosų bosas Brežnevas Mieželaity pasirinko iš visos eilės lietuvių rašytojų kaip geriausią kūrėją pavyzdį, tai ir Mieželaičio misija Amerikoje, būkime tikri, vyko su jo palaiminimu ir su iš anksto nustatytais tikslais. (ab)

AR MŪSŲ MEMUARINĖ SPAUDA NERODO DVASINĖS LYGSVAROS TRŪKUMŲ?

Dr. MARTYNAS KAVOLIS

ti, Neigiamai paliestasis generolas Kazys Musteikis, buvęs ilgametis krašto apsaugos ministras ir Raštikio tiesioginis viršininkas, pasisakė straipsniu "Generolo Stasio Raštikio trečioji knyga". Jis yra paskelbtas Naujosios Vilties politinio žurnalo 1973 m. Nr. 5 pusl. 63-78. To žurnalo redakcinės kolegijos pirmi ninkas ten pat pridėjo pastabą, kad Raštikis būtų turėjęs nerašyti savo paties apologetikos, bet rūpintis kad jo košmaras būtų mūsų visuomenėje greičiau pamirštas (p. 79) Čia noriu paliesti tik vieną faktą, kuris pasidarė labai kontraversinio pobūdžio.

Kontraversinis faktas susideda iš dviejų dalių. Raštikis pirmą reiškę nepasitenkinimą kariuomenės vado prievole rūpin-tis vien techniniu kariuomenės paruošimu ir vadovavimu, neleidus jam dalyvauti krašto bendrų politinių reikalų tvarkyme. Tuo nepasitenkinimo pagrindu jis 1939 m. lapkričio pabaigoje savo kariniam viršininkui padavė raportą atleisti jį iš kariuomenės vado pareigų ir nuo to laiko jis jų nebėjo. Jis po to 1939 m. lapkričio pabaigoje ar gruodžio pradžioje paskelbė politinio turinio straipsnį nepolitiniame karininkų Kardo karinio mokslo žurnalo 1939 m. gruodžio mėn. numeryje. Tuo jis sudarė komplikacijas, kurių svarstymo metu prezidentūroje jis vyriausiam kariuomenės vadui Smetonai pateikė prašymą atleisti jį atsargon ir demonstratyviai apleido tarpžinybinį pasitarimą šiuo reikalu (p. 69).

Raštikis savo atsiminimuose neličia nė vienos šio fakto dalies. Jis bendrais posakiais kalba apie "priverstiną atostogą" ir "prašalinimą" iš kariuomenės vado pareigų ir apie kitų "paprašytą jo grįžimą" karo tarnybon ir teigia kad buvęs jo karinio viršininko Musteikio klaidingai suprastas ir tuometinio ministerio pirmininko Merkio skriaudžiamas (p. 70).

Musteikis gi sako, kad Raštikis sakytu straipsniu ėmėsi politikuoti nurodymas ką, kas ir kaip turi krašto politiką veikti. Jis ten kėlęs kontraversinį obalsį, kad mūsų užsienų reikalų ministras turis stengtis palaikyti draugiškus ryšius su Maskva, kurie kaip žinome nepriklausė vien nuo mūsų. Jis taip pat nusiskundęs tame straipsnyje, kad jo gautoji kariuomenės vado alga buvusi mažesnė už miesto burmistro algą, kuriuo jis tai kėlęs Merkiui. Dėl tokių Raštikio politinių priekaištų nepolitiniame Kardo žurnale jo 1939 m. gruodžio mėn. numeris buvęs konfiskuotas (p. 68-69). Vėliau Raštikis Merkiui žodžiu stasęs dar septynias sąlygas, kuriomis jis galėsiąs sutikti grįžti kariuomenės vado pareigose. Jų viena reikalavusi, kad seimas be pakeitimų priimtų jo pasiūlytą kariuomenės įstatymą ir nekarpytų jo pasiūlyto kariuomenės biudžeto. Jų kita reikalavusi, kad ministras pirmininkas pasirašintų kad žmonės Raštikio vardą pajauokiančiai nelinksniuotų gatvėse ir kavinėse. Trečioji reikalavusi, kad vidaus reikalų ministras jo atspairytų dėl jo straipsnio konfiskavimo Kardo žurnalo 1939 m. gruodžio mėn. numeryje (p. 67).

Aiškumo dėliai tenka turėti galvoj Raštikio karjeros faktus ir ryšius. Jis pats pripažįsta buvęs Prezidento Smetonos giminaitis. Kiek prisimenu, jis buvo vedęs Antano Smetonos brolio, geležinkelio sargo Alekso te, dukterį. Tuo noriu išryškinti giminystės pobūdį, be ne tuometinį momentą. Augustiną Vol-demara atleisdamas iš ministerių politinio sąjūdžio pareigų 1929 IX.19 d., susidarė savitarpiniai nesutariai ir vėliau jaunųjų karininkų politinio sąjūdžio 1934 m. birželio mėnesio pučas. Vyr. štabo viršininkas ir kariuomenės vado pareigas einąs Petras Kubiliūnas nepriklausė tam sąjūdžiui, bet ėmėsi jo intencijas pranešti vyr. kariuomenės vadui. Pastarasis jį atleido ir ypatingos padėties karinė teisdarystė jį nuteisė. Po to trumpą laiką Jonas Jackus bu-

vo kariuomenės vadas. Vėliau Raštikis nuo 1934 m. rudens iš Šiaulių buvo perkeltas į kariuomenės štabą Kaune ir nuo 1935. I.1 d. paskirtas kariuomenės vado būdamas tik 37 metų amžiaus ir žemesnio kariško laipsnio. Po lenkų 1938. III.17 d. ultimatumo 1938. III.24 d. susidarė kunigo Vlodo Mirono ministerių kabinetas. Jame Raštikis apie aštuonis mėnesius laikinai ėjo politinės krašto apsaugos ministerio pareigas šalia jo tiesioginių techninių kariuomenės vadovų pareigų. Bet jau nuo 1938. XII. 5 d. Kazys Musteikis buvo paskirtas krašto apsaugos ministru ir tose pareigose liko iki rusų 1940. VI.15 d. okupacijos. Popriversino Klaipėdos krašto 1939. III.22 d. prijungimo Trečiam Reichui kariuomenės štabo viršininkas Jonas Černius 1939. III.28 d. sudarė koalicinį tuomet vadintą generolų ir pulkininkų ministerių kabinetą. Jo metu Raštikis 1939 m. gegužės mėn. buvo komandiruotas lenkų kariniam diktatoriui Rydž-Smigly vizituoti. Iš ten sugrįžęs, pasak Musteikio, Raštikis didybės manijos apimtas pradėjo reikalauti, kad jam kaip kariuomenės vadui būtų suteikta teisė dalyvauti politinių reikalų sprendimuose ministerių kabinete, nevaržant jo vien techniskomis kariuomenės vado pareigomis.

Teisininkas, politikas, administratorius ir buv. krašto apsaugos ministras Antanas Merkys 1939. XI.21 d. sudarė koalicinį politikų ir administratorių ministerių kabinetą, kai rusų įgulos jau buvo įsikūrusios Lietuvoje ir rusų okupacijos pavojus buvo padidėjęs. Merkys, pasak Musteikio, už keletos dienų pasikvietė Raštikį išsikalbėti. Jis pirmiau sutikęs bet vėliau atsisakęs, pasisiekė apsirgęs, padavė raportą atsistatydinęs iš kariuomenės vado pareigų ir logiškai nuo to laiko tų pareigų nebėjo (p. 66-67). Po to Raštikis paskelbė savo politinio turinio straipsnį nepolitiniame Kardo karinio mokslo žurnalo 1939 m. gruodžio numeryje. Jį Musteikis pavadinęs "politinio turinio diktatu" (p. 67). Tuo susidarė sunkiai sutvarkomos komplikacijos. Jų diskusijų metu Raštikis vyriausiam kariuomenės vadui Smetonai 1939 m. gruodžio mėn. pateikė prašymą paleisti jį atsargon ir demonstratyviai apleido pasi-

tarimą prezidentūroje. To pasėkmė Smetona pareiškęs, kad nebeturime kariuomenės vado (p. 69). Tačiau Konstantinas Avižonis Raštikio biografijoje (LE XXIV 525) sako, kad Raštikis buvo formaliai atleistas iš kariuomenės vado pareigų tik 1940. I.1 d. ir paleistas atsargon tik 1940 IV.23 d. Po to Raštikis 1940. VI. 7 d. vėl buvo priimtas karo tarnybon ir paskirtas aukštųjų karininkų mokyklos viršininku. Jo paties teigimu tat įvykę Smetonai, Musteikiui ir naujam kariuomenės vadui jo prašant, bet Musteikio teigimu nei jis nei naujasis kariuomenės vadas tokio prašymo netelkė. Laikotarpį nuo 1939 m. lapkričio mėn. raportų padavimo atleisti jį iš kariuomenės vado pareigų ir nuo 1939 m. gruodžio mėn. prašymo paleisti jį atsargon iki jo 1940. VI. 7 d. antro priėmimo aukštųjų karininkų mokyklos viršininku Raštikis vadina "priverstinį atostogų", "prašalinimo" ir "prašyto grįžimo" terminais. Tuo tarpu Musteikis vadina tat "politines komedijas", "krašto vadovybės įvėlimo į nereikalingus rūpesčius" dėl "arklio perkinkymo plaukiant upe" terminais (p. 70) kai kraštas jau buvo rusų okupacijos pavojuje. Tuomet jau buvo susidarę sekantiesi pavojaus faktai Lietuvos nepriklausomybei: 1939. VIII. 23 d. buvo sudaryta slapta ir mums patiems anuo met dar nežinoma Maskvos ir Berlyno sutartis dėl Lietuvos padalinimo. Derybose dėl rusų įguly Maskvoj Raštikis -- priešingai mūsų užsienų reikalų ministeriui -- pasakė naujų bet rusams patikusį sakinį: "Mes kariškiai šiuo klausimu susitarsime vėliau". Tuo jis rusams pasidarė priimtina asmenybė. Nuo 1939. X.10 d. rusų kariuomenės įgulos įsikūrė Lietuvoje ir rusų okupacijos mūsų krašto okupaciją. Sovietų užsienų reikalų ministras Molotovas Maskvoj 1939 m. spalio mėn. mūsų užsienų reikalų ministerio reikalavo perleisti Suvalkijos dalį Trečiam Reichui, (p. 75). Pagaliau Raštikis, jo prašymu vėl priimtas mūsų kariuomenės tarnybon jau žemesnėse pareigose, rusų okupacijos metu 1940. VI. 15 d. reiškę nuomonę, kad mes praktiškai nebegalime prieštintis rusų okupacijai (p. 76). Jis pasidarė Lietuvos kariuomenės likvidatoriaus rusų okupacinės valdžios tarnyboje ir vėliau pats iš jos pabėgo (p. 76). Kai kurie klausia: Ar tai kvailystė ar išdavystė?

(Bus daugiau)

Kas yra tas WATERGATE?

Lietuvių Bendruomenės seimas vyksta valstybės sostinėje. Seimo organizatoriai paskelbė kvietimą atvykti į parengimą, pasisvečiuoti sostinėje. Keistokai skamba įspėjimas neperžengti Lietuvos pasiuntinybės sienkščio! Už tat patraukliai atrodo vilionė pasi-vaishinti ir pašokti bankete, dalyvauti koncerte.

Laisvalaikui praleisti Seimo organizatoriai siūlo aplankyti žymias Washingtono vietas, nuo Washingtono monumento iki ... zoologijos sodo, kur galima pamatyti kiniškas pangas, tirono Mao dovanotas prezidentui Nixonui.

Tačiau Bendruomenės seimo rengėjai išleido iš akių moderniąją sostinės žymenybę, visame pasaulyje pagarsėjusią Watergate pastatų grupę. Juk viso pasaulio spaudoje Watergate vardas kartojamas dažniau už Washingtono vardą. Watergate pasidarė valstybinio blogio sinonimu, kaip kad Quislingo vardas pasidarė išdaviko sinonimu.

Kas yra tas washingtoninis Watergate? Tuo kvartalu, be abejo, PLB seimo proga praeis dau-

gelis turistuojančių lietuvių.

District of Columbia statybiniuose sąrašuose Watergate pastatų kompleksas įvertintas 33 milijonai dolerių: 24 milijonai pastatų kainą. 9 milijonai kainuoja sklypas. Tai formalus 1961 metų įvertinimas. Rinkos kainą dabar Watergate pasta-tai ir sklypas vertinami 125 milijonai dolerių. Pastatų komplekso planai ir statyba nėra amerikiečių iniciatyva. Planavo ir statė Societa Generale Imobiliare bendrovė, kurios centras yra Romoje. Sakoma, kad šioje ita liškoje statybos bendrovėje, kuri investuoja kapitalą už Italijos sienų, dalį kapitalo sudaro Vatikano banko indėliai.

Watergate susideda iš trijų kooperatyvinių butų pastatų, dviejų pastatų raštinių patalpų - office ir 260 kambarių viešbučio. Šis statybinis kompleksas išdėstytas labai originaliomis formomis ant 10 akrų sklypo, vienoje iš rinktinausiųjų sostinės vietų, už Kennedy vardo muzikinio ir vaidybinio centro.

(Nukelta į 4 ps.)

Šauliai dalyvavę vėliavos nuleidimo iškilnėse Šaulių kultūrinėje savaitėje, K. Sragausko nuotrauka

ISPŪDŽIAI IŠ ŠAULIŲ KULTŪRINĖS SAVAITĖS

Antanas Grinius

Lietuvių pasakoje yra kalba ma apie tris brolius iš kurių du buvo gudrūs ir vienas kvailys. Ir tam kvailiui vis geriau sekavosi. Mes irgi buvome trys. Du laikraštininkai ir vienas fotografas. Susikrovę lagaminus ir susėdę į Cometą birželio 17 d. 7:15 palikome Detroitą ir išvykome į IV šaulių kultūrinę savaitę. Tą dieną iš ryto dangus buvo apsiniaukęs ir atrodė kad tuoj pradės lyti. Mūsų fotografas Kazimieras Sragauskas rankose laikė mašinos vairą ir mes riedėjome "Gintaro" vasarvietės link greitkeliu 94.

Vladas Mingėla turėdamas gerą uoslę užjautė gumos kvapą

WATERGATE...

(Atkelta iš 3 psl.)

Kooperatyviniai butai brangūs. Jų komplekse yra 743. Tuo tarpu trys neparduoti butai Pietų pastate kainuoja nuo 85 tūkstančių iki 105 tūkstančių dolerių. Ir lietuviams naudinga atkreipti dėmesį į pelningą investiciją Watergate komplekse. Vieno miegamojo butas, prieš kelis metus pirktas už 20 tūkstančių dolerių, parduotas už 40 tūkstančių. Kitas panašus butas, prieš kelis metus kainavęs 26 tūkstančius perparduodamas už 50 tūkstančių.

Pastebima didesnių butų paklausa. Todėl mažesnieji butai jungiami į vieną didesnę. Trijų butų junginys, perdirbtas į vieną didelį butą, kainuoja net 290 tūkstančių dolerių! Nusistatė kainų standartas: pietų pastate kvadratinės pėdos kaina 50 dolerių, kituose pastatuose -- 70 dolerių kvadratinės pėdos kaina.

80% butų gyvena butų savininkai. 20% išnuomoti. Watergate gyventojų tarpe plačiausiai žinomi senatorius A.A. Ribicoff, senatorius J.K. Javits ir federalinių rezervų pirmininkas A. Burns. Watergate apartamente gyveno ir John Mitchell.

Garsioji Watergate afera įvyko raštinų (office) pastate, kurio fasadas yra prie Virginia Avenue. (Č.Ž.)

ir sako: "Iš kur čia jaučiasi gumos kvapas?" Aš jam atsakiau: "Gal čia kur nors netoli yra gumos fabrikas ir dėl to mes jaučiame tą kvapą". Tuo tarpu K. Sragauskas žvilgtelėjo į rodyklę ir sako: "motoras užkaitęs". Priešais matom ka-bančią iškabą, kad "Texaco už 2,5 mylios, tad nutarėme kaip nors pasiekti tą stotį ir ten susitvarkyti mašiną. Visai netoli prie tos stoties motoras pradeda garuoti ir sustoja. K. Sragauską paliekame mašinoje, o patys einame ieškoti vandens. Pripylus, motoras dirba, bet vanduo iš jo bėga. Nuvažiuoja me į stotį ir ten mechanikas sutaisto mums mašiną. Buvo trūkusi viena žarna. Pataisytą mašiną K. Sragauskas perduoda vairuoti Vladiui Mingėlai. Vėl lekia me greitkeliu pirmyn ir V. Mingėla, kad atsigriebs sugaištą laiką spaudžia kiek galima. Nežinau ar mes užkerėti buvome ar jau tokia mūsų dalia, bet Vladas Mingėla vietoje vežęs stovyklon, užgriebia Jackson kelią ir pradeda mus vežti į Jacksono "kalėjimą". (Jacksono mieste yra valstybės kalėjimas). Taip mes ir atsidūrėme Jacksono mieste. Ir vėliau, kol mes suradome greitkelią ir jį pasiekėme, užtruko keleta minučių laiko, tad "Gintaro" vasarvietę pa-siekėme tik 11:50, šią kelionę atlikę per 4 val. ir 35 minutes.

GINTARO VASARVIETĖJE

Nors buvo vidurdienis ir saulė aukštai pakilusi šildė, tačiau medžių lapai iš po nakties lietaus dar buvo šlapi ir nuo jų vandens lašai varvėjo ir visoje vasarvietėje jautėsi didelė drėgmė. Pirmiausi mus sutiko "Gintaro" vasarvietės šuo. Jis atbėgo, apjuostė ir savo smegenyse užregistravo kaip šios vasarvietės gyventojus. Protingas tai

šuo. Jis savo stovyklos gyvenimą pažįsta, juos saugo ir tarp jų maišosi. Dieną ir naktį bėginėja po stovyklą ir ką įtartiną pamatęs loja ir tuo savo lojimu duoda ženklą, kad šeimini-n-kai atkreipti dėmesį ir apsižiūrėti kas ten yra. Pasitiko mus ir registracijos vadovas Julius Pocius su vasarvietės šeiminiuku A. Karaičiu. Jie mums pasako, kad šiuo laikučia yra suvažiuavę Chicago inžinieriai ir architektai su savo šeimomis ir mums laisvo kambario tuo tarpu neturi. Gausime kai iš jų kas nors išvažiuos namo ir paluosuos kambarį. Inžinierių ir architektų tarpe radome daug draugų ir pažįstamų su kuriais aš net nuo Lietuvos laikų nebuvau susitikęs. Pagaliau gavome kambarį. Jis buvo labai tamsus ir mums nepatiko. Sutikęs Jurgį Janušaitį sakau jam: "Tu rašai, giri ir į padangas keli "Gintaro" vasarvietę, o pasirodo nėra taip gerai kaip kad rašai. Medžiai šlapi ir vanduo varva nuo jų, didžiausia drėgmė, uodai kanda, maža meškeriautojų ir jie nepajėgia iš-gaudyti žuvų. O kambarį jau gavome visai palėpėje ir tamsų". Susimetame medžių pavėsyje ir mes toliau diskutuojame "Gintaro" vasarvietės problemas.

Mūsų grupelę sudarė: LŽS-gos pirmininkas kun. J. Vaišnys, SJ, išdininkas Jurgis Janušaitis, Vladas Mingėla, Kazys Sragauskas, "Gintaro" vasarvietės šeiminiukas Algis Karaitis ir aš.

Šeiminiukas A. Karaitis išva-žiavus Chicago stovyklautojams prižada mums kambarį pa-keisti ir duoti kokią mes kad pa-sirinksime. Vėliau gavome kam-barį erdvų ir šviesų. Pro vieną langą matėme stovyklos parką, o pro kitą gražųjį Michigano ežerą. Nakties metu ežero ban-gos šlonkštė ir gerai miegojo-

Laikraštininkai šaulių kultūrinėje savaitėje. Sėdi iš kairės: V. Mingėla, A. Grinius, J. Janušaitis, kun. J. Vaišnys ir Gintaro va-sarvietės savininkas A. Karaitis. K. Sragausko nuotrauka

me.

STOVYKLOS ATIDARYMAS

Jeigu reikėtų kam nors pasakyti kada šaulių kultūrinės savaitės atidarymas įvyko taip ir negalėčiau pasakyti. Chicago šauliams išvykus į žuvusio Antano Stakėno laidotuves, birželio 18 d. rytą stovyklavietės aikštėje vėliavos buvo pakeltos be jokių ceremonijų. Amerikos vėliavą pakėlė Vincas Mikalonis, o Lietuvos Marijonas Šnapštys. Taip pat be ceremonijų jos vakare buvo ir nuleistos.

Chicago šauliams grįžus iš laidotuvių vakare stovyklos vadovas Vladas Išganaitis tarė trumpą atidaromąjį žodį ir visiems palinkėjo gražiai praleisti laiką ir pasisemti stiprybės ir sekmės tolimesnei veiklai ir Lietuvos laisvinimo darbams. Po jo žodžio kultūrinės dalies vedėjas teisėninkas Algirdas Budreckas skaitė paskaitą: "Atkurtos šaulių Sąjungos rezistencija".

Nuo antradienio birželio 19 d. pradėjome tikrąjį stovyklos gyvenimą. Vėliavos keldavome 9 val. ryto ir jas nuleisdavome 7:30 vakare. Vėliavų pakėlimą ir nuleidimą vykdė uniformuoti šauliai: Sergėjus Radzvičkas, Kazys Jakštas, Pranas Beinoras ir Antanas Peleckas, jiems vadovavo Pranas Tomkus.

Savaitės bėgyje turėjome tokią paskaitą: "Kovos būdai dėl Lietuvos laisvės" -- Andrius Juškevičius, "Kova prieš genocidą ir pastangos tėvynės laisvinimui" -- dr. Kazys Bobelis, "Šienligė ir alergija nuo augalų ir kitų priežasčių" -- dr. Kazys Pautienis, "Lietuvos moters pareigos išeivijoje" -- Z. Juškevičienė, Jos paskaitai pasibaigus B. Pukelevičiūtės eilė-raštį paskutinis birželis paskaitė Irena Petruskienė, o savo paties eilėraščių padėklamavo Antanas Kevėža.

Birželio 19 d. prieš pietus pa-darėme išvyką į Kazimiero Jakšto vasarnamį. Ten mes buvome labai šiltai sutikti, priimti ir vaišinti ir labai gražiai praleidome laiką. Jo vasarnamis irgi yra Union Pier ir turi labai gra-žią apylinkę. Auga pušys, ąžuolai ir kiti gražūs medžiai. Mūsų fotografai darė nuotraukas, o mes medžių pavėsyje šaltais gėrimais vaišinomės, dainavome ir, kai kurie, Pranui Benorui grojant, šoko. Dainavo: Adelė Lotonienė, Magdalena Tomkienė, Janina Peleckienė, Vincas Šarka, Marijonas Šnapštys, Vla-das Mingėla ir kiti. Vienitraukė solo, kiti grupėmis susimėgo. Armonika jims pritarė P. Beinoras.

Penktadienį turėjome moterų dieną. Chicago Vytauto Didžiojo šaulių kuopos moterys, vadovaujamos sesė šaulės Stasės Cicevičienės, po Z. Juškevičienės paskaitos visus šaulius vaišino skaniu krupniku ir įvairiais tortais. Krupnikas ir tortai buvo atgabenti iš Chicago.

(Bus daugiau)

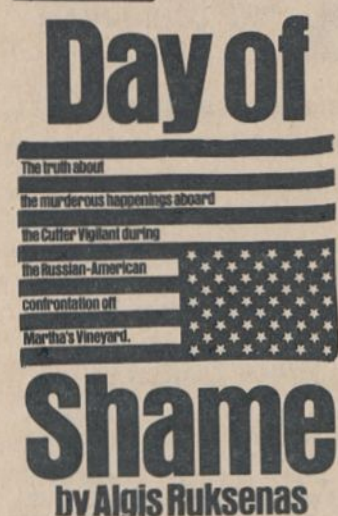
TĖVYNĖJE MYLĖTI KRISTŲ IR SAVO TAUTĄ MUMS NELEIDŽIA

AR JAU ATLIKAI SAVO PAREIGĄ KRIKŠČIONIŠKOS LIETUVYBĖS ATEIČIAI: IRAŠEI SAVO ŠEIMĄ IR ARTIMUOSIUS Į LIETUVIŠKĄ PARAPIJĄ?

PAIMK TELEFONŲ KNYGĄ IR PASKAMBINK ARTIMIAUSIAM LIETUVIUI KUNIGUI!

Jaunimo žygis Už Tikėjimo Laisvę
216-481-8854

Detroit

ALGIO RUKŠĖNO KNYGOS "DAY OF SHAME" DETROITE PRISTATYMAS

Š. m. birželio mėn. 30 d. 7 val. vakaro, Dailnavos stovyklos didžiojoje salėje, Detroito Skautai Akademikai pristatė visuomenei A. Rukšėno knygą "Day of Shame".

Žmonėms renkantis skambėjo Kauno Vytauto Didžiojo Muziejaus varpų muzika. Detroito Korpo Vytis pirmininkas Algis Ratnikas pakvietė autorių ir knygos pristatytojus: Vidą Bliūdžiūtę, Violetą Abariūtę, Rūtą Čerškutę ir Algį Skrebutėną. Vida Bliūdžiūtė išspūdingai pradeda skaityti: "Griaudusis ir herojiškasis Simo Kudirkos bandymas pasiekti laisvąjį pasaulį, savo be-jėgišku teatrališkumu --

svajonių kūnijimu vyk-me, sukrėtė daugelį ap-sūdusių piliečių, pri-versdamas juos žvelgti siaubu, vieno žmogaus li-kimui ištirpus biurokra-tijos, apatijos ir žiauru-mo raizginį". Toliau V. Bliūdžiūtė skaitant, grįž-tame į susijaudinimų ir demonstracijų bangą, pri-simename sukurtus Simo Kudirkos garbei eilėraš-čius, J. Gliaudos "Simą" pavyzdinčiai atsiradusią lietuviškose biblioteko-se, prezidento pasipikti-nimą ir drauge supagel-tusiais periodikos lapais įvykis grimsta užmarš-tin. Pasirodo "Day of Shame" knyga, kurios ra-miai negali skaityti. Al-gio Rukšėno atkakliai su-rinkta medžiaga ir feno-menaliai perduota tra-gedija įvyki įamžina. V. Bliūdžiūtė pristato klausytojui netik knygą, bet ir autoriaus nuostabią pas-tangą, bei atsiliepinimus ir įvertinimus amerikie-čių spaudoje. A. Skrebu-tėnas, V. Abariūtė ir R. Čerškutė skaito ištrau-

kas. Pakviečiamas auto-rius atsako į klausytojų paklausimus. Fagarbiai ir dėkingai visi žvelgia į jauną autorių Algį Rukšėną, atlikusį didžiai reikšmingą darbą. (m)

SUDARYTAS P.L.B. IV SEIMO NUTARIMŲ KOMISIJOS BRANDUOLYS

PLB Valdybos 1973 m. birželio 2 dienos posėdžio nutarimų, iš Michigano valstijoje gyvenančių PLB IV Seimo atstovų, nuodugnes-niam Seimo nutarimų pa-ruošimui, yra sudarytas PLB IV Seimo Nutarimų Komisijos branduolys. Pa-čios Komisijos sudarymas priklauso PLB Seimo kom-petencijai, todėl galutinį PLB IV Seimo Nutarimų Komisija bus renkama PLB IV Seimo, kuris .vyks 1973 m. rugpjūčio 30 -- rugsėjo 3 dienomis Washington, D. C.

Šis Nutarimų Komisijos branduolys 1973 m. liepos 5 d. posėdyje pareigomis pasiskirstė sekanciai: pir-mininkas -- Vytautas Kut-kus, sekretorius -- Jonas Urbonas, nariai -- dr. Adol-fas Damušis, Algis Rugie-nius ir Algis Zaparackas. Komisijos adresas: Vytau-tas Kutkus, 1636 Scotten Ave., Detroit, Mich. 48209.

Laiškais mes kreipsimės į PLB IV Seimo referentus, PLB Valdybą ir visų Kraš-ty Valdybas, kad siųstų sa-vo siūlymus mums. Šiuomi mes kreipiamės į visus ki-tus suinteresuotus asmenis ir organizacijas, prašydami galimai greičiau mums siųsti siūlymus, liečiančius PLB santvarką, uždavinius ir darbą, kurie turėtų būti įtraukti į PLB IV Seimo nutarimus.

PLB IV Seimo Nutarimų Komisijos branduolys siū-lymus suformuluos, susiste-mins ir pateiks galutinei PLB IV Seimo Nutarimų Komisijai peržiūrėti ir pa-čio PLB IV Seimo svarsty-mui bei priėmimui. Vienu žodžiu šis Nutarimų Komisijos branduolys atliks vi-sus paruošiamuosius dar-bus.

Taip pat mes prašome lietuviškų laikraščių redak-cijas ir radijo valandėles, PLB IV-jį Seimą garsinti, rašyti vedamuosius PLB klausimais bei talpinti pa-skirų asmenų pasisakymus, nes PLB IV Seimo Nutari-mų Komisijos branduolys seks lietuvišką spaudą ir vertins jos siūlymus.

Džiaugsmą, poilsį ir sveikatą jums suteiks atostogos prie Adirondakų kalnų perlo --

LAKE GEORGE, N. Y.

lietuvių SLYVYNŲ vasarvietėje

Blue Water MANOR

vienoje pirmajaujančių visame Lake George rajone

KALNŲ oras, nuostabi gamta -- ežeras vienas iš gražiaus-y pasaulyje su 300 salų ir kristolinu vandeniu.

PATOGIOS patalpos, geras maistas.

SVECIAMS NEMOKAMAI: nuosavas 500 pėdų pločio puikus pliažas, kasdieninės išvykos motorlaiviu, vandens ski (yra instruktoriai), įvairios valtys -- irklinės, burinės, canoes ir kt. Maudymosi baseinas stikliniame pastate. Tenisas, ping-pong, krocketas ir tt. Vakaraus salėje kon-certai, vaidinimai, šokiai ir kt. pramogos.

IDEALI VIETA JAUNAVEDŽIAMS

Salia vasarvietės išnuomojamos patalpos ir be maisto (su įrengtom virtuvėm).

Nuo New Yorko per 200 mylių, iš New York Thruway Exit 24, į Northway 87 iki Lake George Village; iš ten 9N keliu 7 myl. į šiaurę. Vasarvietė skelbiama N. Y. Times ir Daily News sekmad. laidose.

Rezervacijų ir informacijų reikalu kreiptis:

BLUE WATER MANOR

DIAMOND POINT, N.Y. 12824

Tel. (518) NH 4-5071

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos -- Pasirinkimas didelis.

APSILANKE -- ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

TRIJŲ MENININKŲ REČITALIS LOS ANGELES MIESTE JURGIS GLIAUDA

Ką amerikiečiai turi S. Huroko asmenyje, tą Los Angeles lietuviai turi prelato J. Kučingio asmenyje -- impresario par excellence, nepalyginamąjį scenos gaivintoją. Kasmet, ir taip per dvidešimtį metų, prelato parūpina vietos lietuvių koncertinei programai šauniausius scenos menininkus. Per dvidešimtį metų parapija rengia lietuvių dienas, kurios sutraukia tūkstantinę auditoriją.

Birželio 20 d. parapijos parengimo scena ir vėl davė tobulo, aukštai-profesinio lygio programą. Programos dalyviai: aktorius Vitalis Žukauskas, pianistė Raimonda Apeikytė, bosas-baritonas Arnoldas Voketaitis ir Ingos Tumienės vadovaujama tautinių šokių grupė "Audra".

Talento apimtis, interpretacijos intelektualumas, galbūt, pastato tuos menininkus už kuklių ir mėgėjiškų šio aptarimo ribų. Programos dalyviai buvo ansamblis, besiskiriantis savo žanrais, bet vieno lygmens perfekcijoje.

Dalyviai, kiekvienas paskirai neperkrovė savo repertuaro, bet papildomų objektų parinkimas provokuoja rašini pavadinti jų jungtiniu rečitaliu. Kiekvienas jų nejuokiomis atskleidė savo talentų esmę.

Pianistė RAIMONDA APEIKYTĖ

so fondas, nes čia arti sueinama su klausytojo asmeniniu pasauliu. Kam nėra smalsu sužinoti, kad kaimynas turi šeimoj pikančių paslapčių? Visuomeniškų temų, kur neišvengiamai atrandami klausovo nuomonių skirtumai, ar politinio satyriko no temos Žukausko beveik nepaudojamos. Jis ignoruoja politines aktualybes. Jis nėra palinkęs į moralinės satyros temas, kas itin būdinga Antanui Gustaičiui. Žukauskas linksmas, poktiškas, bet niekad smerkiantis. Tačiau jis mėgsta gryną parodiją -- Fausto opera. Dailės parodos atidarymas -- yra tie pa-vydziai.

Sceninis Žukausko angažavimas labai praturtintas jo dinamizmu. Dažnai matome komikus, sąžiningai "atpilančius" visą kavalkadą savo "jokes and gags", sustojus monumentaliai, stabiliai, lyg imituojant šaltinį, iš kurio trykšta palaiminga prajuokintų srovė. Žukauskas gi atskuba scenon lyg žmogus, kuris nebeišlaiko savy kę tik iš kaimyno ar kaimynės lūpų sugautos pikantiškos naujienos, juokingiausio garso, tiesiog niekučio, kuris Žukausko interpretacijoje pavirsta parbloškiančio dydžio žinia.

Kvatote kvatoja auditorija ir tai vadintina komiko triumfu.

RAIMONDA APEIKYTĖ

Pianistė Raimonda Apeikytė losangeliečiams sava. Raimondos vardas itin familiariškas, ji nuolatine scenos dalyvė, solistė, akompaniatorė. Ji yra įtaigi, nepamainoma vietinių ir svečių vokalistų akompaniatorė.

Akompanavimas yra didelis menas. Tai esminė vokalistų pro-

gramos dalis. Paprastai akompaniatorius suauga su savo partneriu. Bet labai kuklių mūsų sceninių sąlygų dėka Raimondai tenka akompanuoti svečiams, kuri turi savo asmenišką išraiškos būdą, savo asmenišką ritmo ir takto jausmą.

Atsiliepiamas į partnerio stilių visad naujas ir todėl versatylus; įžvalga į partnerio savybes sudaro išskirtinę akompaniatorės vertybę. Muzikinė kultūra ir klaviatūros valdymo virtuozizmas sudaro čia sekme nulemiantį faktorių...

Šiame koncerte Apeikytė atliko du stambius veikalus. Tai Schultz-Evler Concert Arabesque ir G. Gudauskienės Pasvarstyk, anteles, variacijas. Savo esme abu veikalai turi tam tikrą panašumą. Jie abu būdingi fugos deklaracija. Fugos ekspozicija (fugato) čia nėra pristatyta klasišku savo raiškumu, bet klaviatūros teksto atsigrįžimai į melodijos pagrindą tuos du, tokius skirtingus dalykus, subendrina.

Schultz-Evlerio variacijos skambėjo su akademinė precizija ir emocijų elementas neturėjo kur paaiškėti. Veikalo tekstas sultingai prisotintas savotiška kamerinės muzikos pobūdžio monotonija. Jaučiamas tam tikras autoriaus nenoras išsiveržti iš to užburto nedasakymų rato. Todėl klaviatūros precizija buvo tai, ką pianistė nukreipė savo kūrybinę iniciatyvą.

G. Gudauskienės variacijos tenkina savo išbėgiais į fantaziją ties pagrindiniu siužetu. Tie prabėginiai ekskursai atsiranda spontaniškai, turi lengvo nerūpestingumo pobūdį, žaislingi, giedrūs. Grįžimas prie leit-motyvo atskamba švelnia didaktiška būtenybe.

ARNOLDAS VOKETAITIS

Lietuviškai-sentimentaliu požiūriu Arnoldas Voketaitis imponuoja mums tuo, kad savo iškiliuos scenines karjeras pradėjo jis atmetė savo "sponsorių" sugestijas pasivadinti amerikoniškai liežuviui lengvai ištariamu vardu! Mes turime labiau ar mažiau pagarsėjusius lietuvius -- Padres, Unitas, Lee, Ve-Sota, etc. Arnoldas atėjo į sceną Voketaičiu ir pasiliko Voketaitis.

Tai buvo jo geležinės logikos aktas. Jeigu amerikoniškai gali atsiminti ir ištarti penkiaskiemes italiskas pavardes, kodėl

jiems nepasistengti atsiminti ir ištarti penkių skiemenų lietuvišką pavardę: Voketaitis?

Amerikoniškai su tuo sutiko, gerai tą pavardę išsiminė, išsiminti yra ką! Tai didelio kalibro scenos menininkas.

Studijavęs operinį bel canto meną Voketaitis nėra sukaustęs savo didelių talentų studijų tradicijoje. Jis mėgsta mūsų amžiaus tekstus ir subjektus, sąmyšį ir nerimą. Jis yra nealyginamas meistras modernių muzikinių tekstų pristatyme. Trumpi ir itin saviti naujos muzikos dalykai, kuriuos tam tikras, sukrečiantis brutalumas, psichės lūžiai, drama, skirtinga nuo klasiškos ir glamorizuotos operinės tragedijos -- tai tikra Arnoldo talento gūžta. Naujoji opera, kurią bene Berge "Wozzeck" pagimdė, atidaro naujų kūrybinių ieškojimų galimybes, ir tai vilioja Arnoldą. Šiuo atveju lietuviškoje scenoje jis yra unikumas ir novatorius. Gal jo pasirodymai yra atsitiktinio pobūdžio, grynai koncertinės aplinkoje, bet tai jau postūmis ieškoti mūsų koncertinio repertuaro naujovių, modernėjimo, vengti sustabarėjimo ties perdėm pakyrėjusiomis bel canto ir bel voce arijomis.

Vienaveiksnių, įdomių operinių tekstų lietuviškos išsivijos repertuare jau nestokoja. Tieda lykai verti Voketaičio dėmesio. Tai jo išradingumo modernaus polėkio verti veikalėliai. Gal jie atrodo sekimais, bet jie mūsų muzikų parašyti.

Tradicinėje savo repertuaro dalyje Arnoldas atliko arijas (po vieną) iš J. Offenbach'o "Hofmano pasakos", iš Verdi "Ernani", iš Donizetti "Meilės eleksyras". Šiose arijose solistas nudžiuginė savo balsine medžiaga, niuansams imliu tembru, nuostabiai lengvai žaisdamas registru laiptais, tobula kvėpavimo technika. Jis eksponavo operinio solisto meną su visa įmanoma tai ekspozicijai precizija.

"Meilės eleksyro" ariją jis atliko kostiumuotas pagal rolę, vaidindamas personažą, kurį, kadase, Donizetti pamėgė iš Rossini. Tenka pasigėrėti Voketaičiu komiškosios operos personažo rolę, Donizetti netaip familiariškai artimas lietuviams kaip kaldo Rossini, todėl nejuokiomis optinė aliuzija susiliečia su Rossini personažu. Voketaitis išlūkę teno ta capa y espada kalderonišką koloritą. Bisui, tarp kitų dalykų, Arnoldas išlaikė "Fausto" Mefisto serenadą tradiciniame stiliuje.

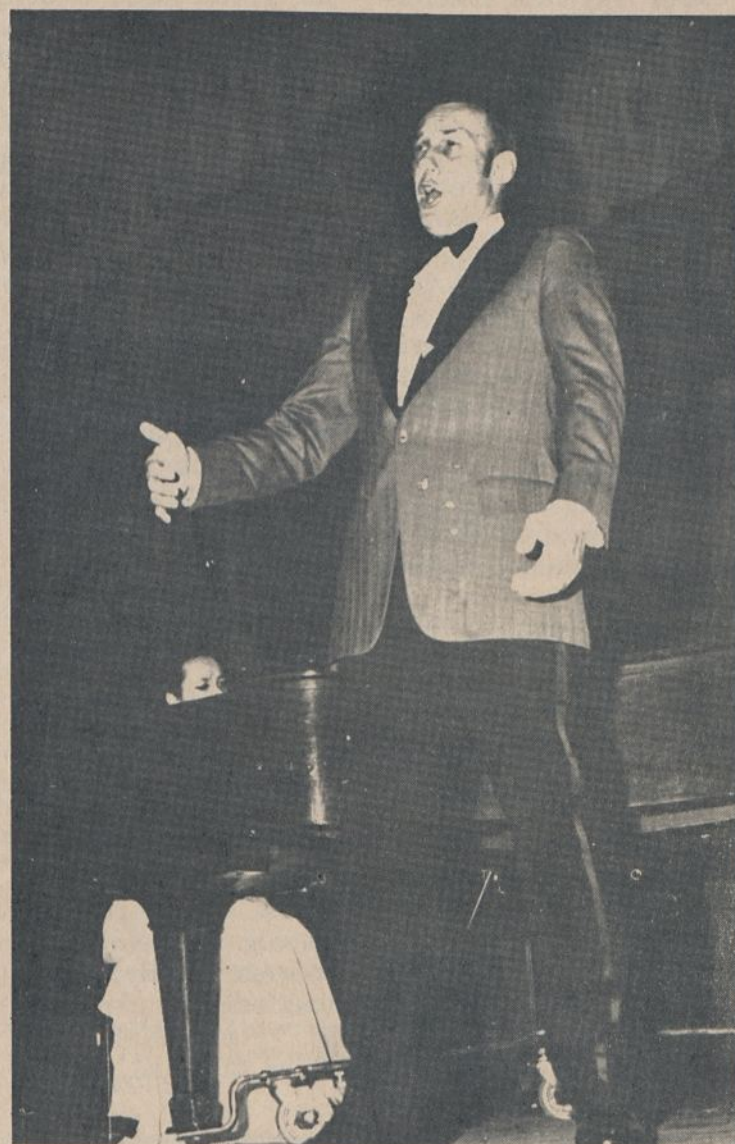
V. K. Banaičio "Atsiminimai", G. Dirvianskaitės "Sapnai" ir V. Jaknūbėno "Laisvųjų daina" sudarė tariamai "būtiną" lietuvišką repertuarą, kur išskirtina galvalinga atlikimo dvasia sukurin gai -- galvi Dirvianskaitės kompozicija.

Voketaičio talento (vaidybos, dainos technikos) aukštį, modernumo bangos skliauterę ir psichinės kūrinio gylybės buvo pasiekta Carlisle Floyd'o operos "Zuzana" (Susannah) scenoje. Tai religinio atsinaujinimo sektantiškasis fragmentas, religinės ekstazės, šurpų emocijų sandūra. Sustojęs su Biblija rankoje prie pamokslininko pulsto, su griežtų linijų pamosklininko rūbais, Voketaitis išgavo išraiškos maksimumą.

J. Šlapelytės sukurto lėlės žavėjo Lietuvų Dienos parodos lankytojus.

L. Kanto nuotrauka

Solistas ARNOLDAS VOKETAITIS dainuoja Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos Lietuvų Dienos programoje birželio 24 d. L. Kanto nuotrauka

Nežinau, ar Arnoldas susipažinęs su garsaus estų grafiko Eduardo Wiiralto raižinių pasauliu? Ir garsiuoju Wiiralto "Pamokslininku"? Bet į parbloškantą vizijinio religinio sąmyšio atmosferą Voketaitis įvedė makabriškąjį Wiiralto pamokslininką.

"Ši scena nėra parodija", rūpestingai įspėjo parengimo programa. Matyt rūpintis, kad koks nors "puristas" nepasipiktintų Dievo žodžio sakytojo spazmais.

Ši scena, be abejo, yra aukso kasykla išradingumui, interpretacijoms. Čia platūs laukai groteskai ir pantomimai, mimikai ir temperamentui. Scena yra įkvėpimo ir ekstazės, tikėjimo ir ebjonų ataka.

Nuostabus Voketaičio išieškojimas švytėte švytė jo kūno, liemens, kojų, rankų, galvos postkių colio tikslumu krup-telėjimuose, staigiuose proveržiuose. Vien rankų pirštų pajudėjimai dėstė stebėtiną pasirušimą scenai ir buvo žiurpo ir choreografinės estetikos objektas.

Jeigu tos scenos atrama buvo solisto temperamentas, scenos turinį sukūrė solisto erudicija.

"AUDRA"

Ingos Tumienės vadovaujama tautinių šokių grupė "Audra" nustebino šokio elegancija. Nėra abejonės, kad kai kur tautinių šokių ansamblių darbe didelio pritarimo įgauna tam tikra mūsų šokių baletizacija. Beje, to judėjimo pradaininkai, Clevelando "Grandinėlė" susilaukė už tai pabarimų ir priekaištų. Tačiau tautinis šokis, kaip liau-

dies dainos harmonizacija, patelkia plačias interpretacijos galimybes. Tai susitarimo ribose. Vieni gali puoselėti absoliutų tautinio meno (dainos, šokio, dailės) identitetą, kiti gi prie tautinio meno elementų dėti savo ornamentą.

Tuo ornamentuotu, dar gana santūriu keliu eina Ingos Tumienės grupė.

Judesių plastiškumas, kai kurie pas, grupavimosi sceniškumas, tradicinis šypsniš ant lūpų išduoda, kad grupė puoselėja baletinę stilizaciją. Ir viskas tai, atrodo, efektingam pasirodymui scenoje.

Šokios "Landytinis" finalinės grupuotės, su besikeičiančiais tai vyrų, tai mergaičių išsiri-kiavimais prieš auditoriją, teikė tikrą optinę vis ateinančių šokių iliuziją.

Trijų menininkų rečitalis ir šokantis jaunimas buvo įdomi ir turininga meno šventė mieste, kuris toks tolimas nuo kunkuliojančių lietuviškos Amerikos centrų. Bet per tą šventę ir Los Angeles tampa lietuviškos Amerikos centru.

MAINTENANCE AND REPAIR MAN

Full time, with industrial experience preferable on punch presses and similar machines. Electrical troubleshooting helpful. Extensive benefits. WILLOW HILL INDUSTRIES, INC. 37611 EUCLID AVE. WILLOUGHBY, OHIO 216-942-2090 An Equal Opportunity Employer (52-54)

PASITEIRAUKITE PAS MUS JEI GALVOJATE PIRKTI NAMĄ!

- Low Rates
- Minimum Expenses
- We pay 3/4 % on escrow accounts

6% - 2 yr. certificates (Min. \$5,000)

5 3/4 % - 1-yr. certificates (Min. \$1,000)

NUOŠIMČIAI IŠMOKAMI KAS MĖNESĮ

Member F.S.L.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6630

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Dail. J. Andrašiūno tapybos darbai išstatyti Lietuvų Dienos parodoje Šv. Kazimiero salėje. L. Kanto nuotrauka

E. Chicago

TRADICINĖ GEGUŽINĖ

ALTS-gos East Chicago skyriaus tradicinė gegužinė įvyks š.m. liepos mėn. 21 d. (šeštadienį) lietuvių mėgimoje vasarvietėje, Union Pier, Mich.

Gegužinė bus Lietuvių Kultūros Namų salėje, Berrien Road. Užkandinė ir baras pradės veikti 4 val. po pietų, o šokiai 8 val. 30 min. griežiant neolituanų orkestrui, kurio vadovu yra Algis Modestas.

Visi vasarotojai ir svečiai maloniai kviečiami šiame subuvime dalyvauti ir maloniai praleisti vakarą.

East Chicago skyrius yra žinomas lietuvių kultūrinių ir visuomeninių reikalų rėmėjas. Jūsų dalyvavimas įgalina skyriaus vadovybę ir toliau remti lietuvių kultūrinius bei politinius reikalus.

PAVYKUSI LB GEGUŽINĖ

LB East Chicago apylinkės tradicinė gegužinė

nė įvyko š.m. liepos 8 d. Jonyno sodyboje, Chesterton, Ind. Dalyvavo didžioji dalis bendruomenės narių, Beverly Shores gyventojų ir svečių iš Didžiosios Chicago. Oras buvo gražus, net per karštas, bet svečiai pasivaikšino skaniais užkandžiais, o troškulių malšino gausiais gėrimais. Svečius palinksmino jaunasis Vaičieliūnų Jonukas, pagrodamas akordeonu lietuvių liaudies dainas ir šokius.

Loterija buvo gausi vertingais laimėjimais ir turėjo labai gerą pasiūkimą. Vykusiai loteriją pravedė valdybos vicepirmininkas K. Pocius.

Apylinkės valdybos kasson įkrito stambi suma, kuri bus panaudota paremti lietuvių kultūros ir visuomeniniams reikalams.

Pirmininkui P. Indreikui išvykus atostogų į tolimąją New Meksiką, jį pavadavo vicepirmininkas K. Pocius. Daug darbo ir iniciatyvos parodė visi valdybos nariai: Bronė Tamauskienė, Bernardas Pūras, Vytautas Kaltūnas ir Juozas Liubinas. (aj)

Los Angeles

NAMAI -- NEGERAI, BE NAMŲ -- PRAGARAI

1959 metais didoka lietuvių grupė, pasivadinti Lietuvių Bendruomenės Centras, nupirko neišvaizdingą nuosavybę ir pavadino "Lietuvių namais". Tai buvo du butniai, kur buvo penki butai ir patalpėlė, vieno buto dydžio. Darbštūs lietuviai vieną butą paverė "sekiyčia", mažą kambarytį "bendruomenės biblioteka". Patalpėlė, pirmame aukšte, tiko būti "sale". Užtrauktą skolą sekmingai mokėjo ir išmokėjo išnuomoti butai. Nuosavybė išsilaisvino iš "morgičių".

Tačiau dėl savo ribotumo šie "Lietuvių namai" nesuvaldinę didesnės rolės vietinės lietuvių kolonijos gyvenime. Tam tikrą laiką prie patalpų prisilaikė skautų buklas, keletą metų mažytėje salėje rinkosi "kultūros klubo" nariai, retkarčiais čia suėdavo organizacijų posėdžiai. Buvo čia vienas kita šeimos baliukas. "Sekyčioje" veikė valgykla su alumi. Biblioteka visad buvo po užraktu. Nežinia koks bus bibliotekos likimas, namų pardavus?

Dėl patalpų netinkamum visuo-
meninei veiklai, šie namai buvo pavyzdys, kaip visuomenės entuziazmas nuėjo vėjais. Pirkiny buvo skubotas, be perspektyvų. Pirkiny buvo geras vien tikslas "morgičių" mokėjimo atžvilgiu. Nuomininkų nestigo. Stigo patalynės lietuviškos aktyvesnės veiklos.

Bendra didmiesčių nelaimė netrukus priartėjo prie tų namų.

MACHINISTS EXPERIENCED

To operate the following machines: DeVlieg, Bridgeports, Blanchard grinders, Cincinnati tape machines, thread grinders, cylindrical grinders & engine lathes. Day & night shifts, good wages, full fringe benefits & vacation. Shop located on San Francisco Peninsula.

WRITE OR CALL

TYDEMAN MACHINE WORKS

900 BROADWAY
REDWOOD CITY, CALIF. 94063
415-369-5211 (52-61)

AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATOR

Set up and operate automatic screw machines. Call Mr. Leonard EUCLED INDUSTRIES, INC. 6660 Beta Drive Mayfield, Ohio 216-461-4300 An Equal Opportunity Employer (51-54)

WANTED AT ONCE EXPERIENCED SHIP YARD HELP FITTERS/WELDERS PIPE FITTERS CHIPPERS OR CAULKERS

Must have experience with Pneumatic Cutting Tools.

ALSO

OUTSIDE MACHINIST FOREMAN

WE HAVE AN IMMEDIATE OPENING FOR AN OUTSIDE MACHINIST FOREMAN WHO HAS EXPERIENCE IN OVERHAULING ENGINES IN YARD. PULLING TAIL SHAFTS AND SEA VALVES.

For day or night shifts.

GOOD SALARY AND EXCELLENT COMPANY BENEFITS. FOR APPOINTMENT, APPLY OR CALL

PERSONNEL DIRECTOR

(305) 945-3586

TRACOR MARINE INC.
P. O. Box 13107
Port Everglades, Fla. 33316

An Equal Opportunity Employer M/F (52-54)

MARION POWER SHOVEL CO.
617 West Center Street
Marion, Ohio 43302

An Equal Opportunity Employer M/F (54-58)

Rajonas pakito ir vakarais nebuvo čia labai jau saugu. Mat, nebuvo savo "parkinimo". Žmonės turėjo statyti automobilius gatvė, dažnai ir labai toli nuo namų.

Šiomis dienomis akcininkai šiuos namus pardavė. Pardavimas buvo ilgas. Pastatai labai apseno. Vien tikslas lietuvių pasiaukojimo dėka, dar ši bei tą padarėdavo, pataisydavo. Nutarus parduoti, baigėsi tie patalsymai - padarėdavo. Prašė už namus 60,000 dolerių. Pardavė už 50,000 (?). Iš tos sumos, atskaičius įvairius "komisus" ir atlyginimus, akcininkai berui nereikšmingą didesnią projekto sumą. Įvykęs akcininkų susirinkimas nieko konkrečiai nenutarė -- tik pavedė aiškinti galimybes, kur sumą sunaudoti, ką pirkti, kur investuoti.

Neseniai premijuotas Lietuvių Namų projektas (konkurso keliu) yra tikrai neįgyvendinama svajonė. Projekto kaina (be žemės) per 300,000 dolerių. Akcininkai beturi tikslų sumos dešimtadalį. Daug reikia mokėti ir už atitinkamą sklypą. Dabar gi sklypai nepaprastai brangūs. Kadangi ši Lietuvių namų istorija nuvylė savų namų turėtojų entuziasmus, naujas vėjus su tikslu turėti didesnį apyvartos kapitalą, atrodo, neturės pasisekimo.

Per keturiolika metų lietuviai neparodė tinkamos iniciatyvos šių namų eksploatacijoje. Greta tų namų buvo pustuštis sklypas, kurį buvo įmanoma pirkti. Už šių namų buvo apleistas bažnytinis pastatas su didoku sklypu. Turint prieš akis tuos objektus kuriuos nupirko kiti, būtų patogų projekto plėtimo vardu skelbti vėjus. Tas dvi nuosavybes nupirko lietuviai valdytų didžiulį kampinį sklypą, 280 pėdų iš 300 pėdų. Čia būtų savo "parkinimas"; bažnytinis pastatas buvo lengva paversti didoka ir erdvia sale. Pakitę apylinkės gyventojai galėtų būti atskirti aukštos tvoros. Nuolatinis ir atkaklus plėtimas, tai yra, pripirkimas kaimyninių nuosavybių, išspręstų ir visuomeninius tokių namų uždavinius. Dabar, tuos namus praradus, daugelis sako: geriau buvo ir tokie, kaip kad jokie Mat seklyčios valgykla garšėjo bulviniais cepelinais. Buvo tai ir susitikimų, pašnekesių vieta.

Kaimyninių nuosavybių supirkimo keliu ėjo Australijos Adelaidės Lietuvių Namai. Tai padėjo jiems tapti reikšmingu lietuvišku kultūriniu faktorium savo mieste. Apatija patalkino Los Angeles lietuviams prarasti, kad ir netinkamus veiklai, namus. Dabar atsiliepią anų metų nesant

Skulp. Pr. Baltuonio medžio šaknų skulptūra "Pasaulio ašis" kuri drauge su kitais jo darbais buvo išstatyta Lietuvių Die nos parodoje.

L. Kanto nuotrauka

GRAŽIAI PAVYKUSI CLEVELANDO ŠAULIŲ GEGUŽINĖ

Clevelando A. Karin, Juozapavičiaus šaulių kuopos metinis vasarinis susirinkimas ir gegužinė liepos 8 d. O. K. Pautienų sodyboje praėjo su geru pasisekimu. Kuopos pirm. Dr. K. Pautienis susirinkime papasakojo apie šaulių Sąjungos ketvirtą kultūrinę savaitę, vykusią birželio 17-24 d.d. Union Pier, Mich. Gintaro vasarvietėje. Toliau buvo svarstomas klausimas apie įsigijimą šauliškių uniformų ir perskaite gautus iš Punsco padėkos laiškus už gautus siuntinius. Prieš mėnesį papasakojo šauliai ir šaulės nusiuntę rūbų ir avalynės 20 siuntinių Punsco - Seiny lietuviams.

Po susirinkimo įvyko gegužinė, kur šaulės šeimininkės, U. Grincienė, L. Kezienė ir S. Miglinienė pavišino svečius skaniais, moterų šaulių pagamintais užkandžiais ir saldumynais. O Karsokai ir Mainelis svečius

aprupino vėsinančiais gėrimais. Turtinėjant dovanų loterijoje, kuriai vadovavo vicepirmininkas, A. Mikoliūnas, laimėjo šie asmenys: L. Jokūbaitis dail. Vaikšnoros paveikslą, elektrinį patefoną (Mikoliūnų dovaną) laimėjo P. Podvaiskas, lovatiesę (L. Kazienės dovaną) laimėjo P. Auglinskas ir Čiurlionio ansamblio plokšteles (A. ir O. Mikulskių dovaną) laimėjo J. Jocius. Vaisių stalui aukėjo: E. Šarkauskienė, St. Miglinienė, L. Čaplinskienė, A. Smelstoriene, O. Mikulskienė, L. Kezienė, U. Grincienė, O. Pautienienė, M. Smelstoriū susitikti svečius, o J. Šarkauskas pagelbėjo prie transporto.

Svečius linksmينو su lietuviškų plokštelių muzika S. Salyja ir A. Kazis.

(kp)

Greitesniam pašto korespondencijos gavimui, Dirva pašte išsiunomavo pašto dėžutę — P. O. Box 03206, tad siųsdami Dirvai laiškus, korespondencijas ar pinigų, adresuokite:

DIRVA
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

taika; nes nesutarta tada pirkti vienų namų! Lėšos ir iniciatyva nuėjo skirtingais keliais. Atrodo, Tautiniai namai Glendale buvo tikrai neblogas pirkinys -- geras rajonas, išvaizdingas pastatas.
Kur link nueis dabar benamių akcininkų lėšos ir iniciatyva? (Sten.)

American Travel Service Bureau, vadovaujamas Walter Rask-Rasčiausko, organizuoja turistines ekskursijas į Lietuvą. Jo ekskursijos tvarkingai suplanuotos ir vyksta sklandžiai. Visos grupės turi patyriusius palydovus. Ekskursijų maršrutas sekantis:

6 DIENOS LIETUVOJE

5 DIENOS VILNIUJE (įskaitant 1/2 dienos kelionę į TRAKUS)
1 DIENA KAUNE

DAR YRA KELIOS VIETOS sekančiose ekskursijose:

Nr. 10	Rugpjūčio mėn. 22 d.	14 dienu kelionė
	IS CHICAGO — \$872.00	IS NEW YORKO — \$772.00
	5 dienos Lietuvoje — 5 dienos Tallinne (Estijoje)	
Nr. 11	Spalio mėn. 1 d.	15 dienu kelionė
	IS CHICAGO — \$782.00	IS NEW YORKO — \$682.00
	5 dienos Lietuvoje — 5 dienos Rygoje (Latvijoje)	
Nr. 12	Gruodžio mėn. 19 d.	14 dienu kelionė
	IS CHICAGO — \$787.00	IS NEW YORKO — \$687.00
	5 dienos Lietuvoje — 5 dienos Rygoje (Latvijoje)	

Prašome registruotis, nes dalyvių skaičius grupėse ribotas. Įmokėjimas asmeniui \$100.00. Paskelbtos kainos — gyvenant dviese kambaryje; atskiras kambarys — \$85.00 papildomo mokesčio.

ALL AIR FARES SUBJECT TO CHANGE AND/OR GOVERNMENT APPROVAL

Visais kelionių reikalais prašome kreiptis į:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 SOUTH WESTERN AVENUE

Chicago, Illinois 60643

Telefonas (312) 238-9787

Taip pat paruošiami kvietimus giminiams atvykti į Ameriką; teikiame informacijas kelionių reikalais į visus pasaulio kraštus, parūpiname vizas ir bilietus.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYs MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYs MODERNIOS KOPLYCIOS

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN BORING MILL OPERATORS PLASTIC INJECTION MOLD FINISHER LEADERS FOR ALL SHIFTS AND LEARNERS (MINIMUM 1 YEARS EXPERIENCE)

All benefits paid, top wages, year round programme. APPLY

ALL STATE INDUSTRIES

71 Park, Troy, Michigan 48084 or
Miss J. Adams, phone 313-585-7727

An Equal Opportunity Employer

SKILLED TRADES JOURNEY MEN NEEDED

Tired of Fighting "BIG CITY Traffic? Pollution? Big City Prices? Lansing is an excellent area and may be just what you are looking for. We have immediate openings for qualified Industrial Journeymen in the following trades:

MILLWRIGHTS
MACHINE REPAIRMEN
AUTO PRODUCT DEVELOPMENT
MECHANICS

Relocation expense reimbursement will be considered for the above openings.

We also have current openings in production for Die Setters, Brake Press Set-Up and Lay-Out Inspectors.

Call (local phone No. 963-9390, Ext. 211) or write to Attn: W. E. Turrill, Employment Office.

DIAMOND REO TRUCKS, INC.

1331 So. Washington Avenue
Lansing, Michigan 48920

An Equal Opportunity Employer (54-56)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN DIE MAKERS

ALSO

MAINTENANCE ELECTRICIAN MAINTENANCE REPAIRMAN

Excellent starting rate, plus top fringes. Metal stamping shop needs journeymen with good knowledge of electronic welding equipment. HEAVY PRESSES AND BUILDING MAINTENANCE.

APPLY 8 a. m. to 5 p. m. weekdays.

Write or call: A. BONKOWSKI (313) 835-6000 for specific information

DAVIS TOOL & ENGINEERING
19250 PLYMOUTH, DETROIT, MICHIGAN

(52-55)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN DIE MAKERS

ALSO

MAINTENANCE ELECTRICIAN MAINTENANCE REPAIRMAN

Excellent starting rate, plus top fringes. Metal stamping shop needs journeymen with good knowledge of electronic welding equipment. HEAVY PRESSES AND BUILDING MAINTENANCE.

APPLY 8 a. m. to 5 p. m. weekdays.

Write or call: A. BONKOWSKI (313) 835-6000 for specific information

DAVIS TOOL & ENGINEERING
19250 PLYMOUTH, DETROIT, MICHIGAN

(52-55)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Muzikas Pranas Ambrazas**, buvęs 24 metus Clevelando šv. Jurgio parapijos vargonininkas, dabar jau pensininkas, netikėtai staiga susirgo, ir dėka dr. A. Butkaus, buvo patalpintas Cleveland Clinic, kurioje jam, po ilgų tyrimų, padaryta nugarkaulio sunki ir skausminga operacija.

Gydytojų teigimu, šios rūšies operacijos galutinis ir skausmingas gydymas gali tęstis apie tris mėnesius ir ilgiau.

Siuo metu ligonis guli namuose, Cleveland Clinic gydytojų specialistų žinioje.

• **Algis Tallat - Kelpša** baigė Karo akademiją, Fort Leavenworth, Kansas. Majoras Tallat-Kelpša yra JAV armijos rezervistas, paskirtas prie pirmosios armijos štabo Ford Meade (Maryland), kaip operacijų karininkas. Civiliniame gyvenime jis yra vienas iš vedėjų Fasson Systems Engineering firmoje Willoughby, O. Jo tėvas, generolas Kazys Tallat-Kelpša buvo Lietuvos kariuomenės kavalerijos viršininkas.

• **Clevelando lietuvių golfinkų** gegužinė įvykis rugpjūčio 4 d., šeštadienį, Valley Forge Golf Club. Bus premijos, maistas ir kt. Visi golfo entuziastai mielai kviečiami dalyvauti. Dėl registracijos kreiptis į R. Laniauską tel. 221-9943.

OWNER OPERATORS

Late model 3 axle tractors. Pull company trailers. From Ohio and Louisville. Return loads no problem.

Call Mr. JACKSON
216-435-6394

(46-55)

KVIEČIAME VISUS Į SKAUTORAMĄ

Maloniai kviečiame visą Clevelando skautiją, skautų tėvelius, draugus ir bičiulius į SKAUTORAMĄ sekmadienį, liepos 22 d., 2 val. p.p., kuri įvyks Metropolitan parke (įvažiuoti iš 91 kelio Strawberry Lane įvažiavimu: privažiavus parko ežerėlį, sekti kelio ženklus į gegužinės vietą).

Programoje bus skautiškos ir lituanistinės varžybos, žaidimai mažiesiems ir dideliems, ir skautiškas laužas.

Kviečiame visus dalyvauti šioje skautiškoje šventėje, kur jūsų lauks smagi nuotaika ir linksmi užsiėmimai.

Rengėjai: Neringos Vyr. skautės; Pilėnų skautai vyčiai; Klaipėdos skautai būdžiai.

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus galite kreiptis į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• **Perkant ar parduodant namus**, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• **Superior Savings and Loan Assn.** praneša, kad padėjus taupymo sąskaiton 250, 500, 1000 dol. ar daugiau, bus galima gauti puikią dovaną veltui ir taip pat dalyvauti kitų dovanų laimėjimuose. Jūs galite laimėti net spalvotą TV aparatą.

Gyvenantieji Mayfield, Cedar ir Washington rajonuose, aplankykite naująjį Superior Saving skyrių — 14406 Cedar Rd. (Cedar ir Green kampas). Čia atidarantiems sąskaitas bus duodamos dar specialios dovanos, kaip radijo ir foto aparatai, laikrodžiai ir kt. Aplankykite būtinai Superior Savings įstaigą tuoj pat ir įneškite bent 250 dolerių į taupymo sąskaitą. Pagal įnašo dydį gausite ir atitinkamą dovaną veltui.

VIRŠUJE: Clevelande suruoštą birželio įvykių minėjimą liepos 1 d. atidaro ALTO skyriaus pirmninkas inž. A. Pautienis, Apačioje dalis minėjimo dalyvių.

• **Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais** kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

FOR RENT

5 rooms up. Adults. No pets. Rent \$65.00, 1231 Addison Rd. Call: 486-0400.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

• **Superior Savings and Loan Assn.** visą liepos mėn. švęs naujo skyriaus atidarymą 14406 Cedar Rd. (prie Green).

Visi banko klientai kviečiami susitikti naujame skyriuje ir susipažinti su naujos įstaigos patogumais.

Skyrius atidarytas: antadienį, trečiadienį, ketvirtadienį ir šeštadieniais nuo 9:30 val. ryto iki 2:30 val. p. p. Penktadieniais nuo 9:30 val. ryto iki 6 val. vak. Pirmadieniais uždarytas.

PUIKIOS DOVANOS VELITUI

DUODAMOS

SUPERIOR SAVINGS

ATIDARANT NAUJĄ SĄSKAITĄ
AR PADIDINANT ESAMĄ TAUPYMO SĄSKAITĄ

Už jūsų \$250 ar daugiau indėlį iš 5% kasdienių palūkanų, jūs gaunate:

PYREX
Sculptured
Oven Ware Bowl

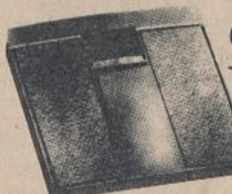
Už jūsų \$500 ar daugiau indėlį iš 5% kasdienių palūkanų, jūs pasirenkate:

CORNING
2 1/2 Cup Petite
Pan Set

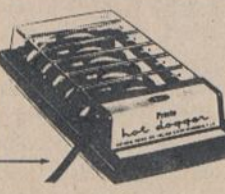

CORNING
Loaf Dish

Už jūsų \$1000 ar daugiau indėlį iš 5 1/4% kasdienių palūkanų, jūs pasirenkate:

COUNSELOR
Bath Scale

PRESTO
Hot Dogger

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

Main Office: 798 E. 185th St., Offices: 6712 Superior Ave. • 13515 Euclid Ave.

Pasidarymas baigiasi: Indėliai apdrausti iki \$20,000 Federal Savings & Loan Insurance Corporation Narys Federal Home Loan Bank

GRAND OPENING CELEBRATION!

Superior Savings • New Office • 14406 Cedar Rd. (near Green)

FREE DRAWING!

FREE GIFTS!

EXTRA BONUS:

30 additional prizes (clock radios, tape recorders, cameras, blenders, etc.) will be given away at the Grand Opening Celebration of the new Cedar Office.

SLA 136 kuopos Clevelando suruoštą gegužinės dalyvių, J. Garlos nuotrauka

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ AUKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

LAIKYK AMERIKĄ GRAŽIA!

Atlik savo dalį savo švelnia naujų plaukų šukuosena... Pirmiausia meistriškas apkirpimas pritaikytas specialiai jums. Tada švelnus saliono ilgalaikis sudėjimas išlaikyti tą gražią liniją švelnia per visus ateinančius vasaros mėnesius.

Žinomas Nester Creme Per, pilnas kirpimas, išplovimas ir sudėjimas tikrai \$6.95.

Arba pasirinkit iš mūsų gausaus rinkinio kitus puikus žinomas sudėjimus kaip Helene Curtis No Set \$10 ir puikų L'Oreal \$12.50.

Plaukų kirpimas \$2.45.

Išplovimas ir sudėjimas \$2.95.

andré duval

E • 406 Euclid Ave. 2nd fl.
A 781-3161
S • Southgate,
T 5399 Warrensville, 663-6346
• Oposite Eastgate, 449-3435
• Severance Center,
382-2600, 382-2569
• Shoregate, 944-6700,
Lake Shore Blvd.
• Mentor, 255-9115,
Next to Zayre's

Penkt. šešt. ir prieš
šventes bei vakarais
susitarus 50 c. daugiau.

W • Oposite Southland, 845-3400
E • Oposite Westgate, 333-6646
S • North Olmsted, 777-8636
T • Parmatons, 884-6300
• Elyria Midway Mall, Elyria
324-5742, Lorain 233-8020

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

LIEPOS 22 D. Skautorama Metropolitan parke.

LIEPOS 22 D. sekmadienį Šaulių išvyka į gamtą su šaudymo pratimais.

LIEPOS 29 D. ALTS-gos Clevelando skyriaus gegužinė.

RUGPĖČIO 17-19 D. Clevelando lietuvių Naujųjų Namų atidarymas.

RUGSEJO 3 D. Darbo Dieną, Lietuvių Amerikos Piliečių Klubo metinė gegužinė, šv. Juozapo sodyboje.

RUGSEJO 15 D. Pirmasis rudens balius su įdomia menine programa, Rengia Dirva Naujuose Lietuvių Namuose.

RUGSEJO 23 D. šv. Jurgio parapijos salėje Šauliai ruošia Vlado Putvio 100 metų gimimo sukaktį.

SPALIO 6 d. abiturientų pristatymo balius, Rengia LB Ohio apyg. valdyba.

SPALIO 7 D. Clevelando Skautininkų Draugovė ruošia Cleveland Music School Settlemento M.K. Čiurlionio akademiją.

SPALIO 21 D. Naujosios parapijos salėje koncertas: N. Linkevičiūtė, B. Prapuolenis ir V. Nakas.

SPALIO 13 D. G. Čapkauskienės ir K. Jakučio koncertas Naujų parapijos salėje.

GRUODŽIO 31 -- Naujų Metų sutikimas, Ruošia I.B.

1974

VASARIO 23 D. Tradicinis užgavėnių blynų balius, Rengia Pilėnų tunto skautų tėvų komitetas.

ELECTRICAL DRAFTSMAN

Minimum 2 yrs. exp. on machine tool schematic diagrams, and A.C. control circuits. Must be familiar with components J.I.C. standards, preparations of bills of material, control panel layout, and electrical sheet metal work. Knowledge of solid state helpful, high school graduate with some additional schooling preferred.

VAN DORN CO.

2685 E. 79 St.
Cleveland, Ohio 44104
216-361-3277

An Equal Opportunity Employer (49-58)

EXPEDITER

Knowledge of production control procedure, following up on production routing and must be able to keep accurate records and read blueprints. Will be expediting electrical sub-assemblies, manufactured parts and final assembly. 2d shift (Salary). Good working conditions. Easy access to work. We are located next to the CTS Rapid Transit E. 79 St. stop. Parking facilities provided.

VAN DORN CO.

2685 E. 79 St.
Cleveland, Ohio 44104
216-361-3277

An Equal Opportunity Employer (49-58)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

SCENOS PRIEAUGLIS

• Povilas Pranas Manomaitis, gimęs 1948 m. spalio 10 d. Bostone, baigė Boston English High ir Newton Jr. College su Assoc. Degree ir Arts. Tuo laikotarpiu grojo smuiku ir buvo Boston High Schools Senior Symphony Orkestro concert master.

Istojes į Northeastern

U-tą pasiryžo studijuoti dramą. Studijuodamas dalyvavo scenos pasirodymuose — Suddenly Last Summer, Trojan Women, Tartuffe, Kiss Me Kate, ir kt., kaip aktorius, ir scenos projektavimo bei vykdymo vadovas.

Mokslą baigė 1973 m. birželio 17 d. su BA laipsniu įgydamas diplomą of "Liberal Arts with Honor".

Lietuviškos kultūros srityje Povilas Manomaitis lankė lituanistinę mokyklą, buvo Nemuno tunto jūrų skautas su vadovaujančiom pareigom, Ivaškiens šokių grupės dalyvis. Povilas yra neolituanas nuo 1967 metų ir ėjo įvairias valdybos ir pirmininko pareigas. Dalyvavo lietuviškoje scenoje Jaunimo Kongreso metu Chicagoje. J. Grušo "Barboros Radvilaitės", Bostono "Žaigždikio II" sąstate kaip aktorius, Papagodos rolėje, ir vadovavo scenos

projekto vydyje ir grimavime.

Povilas mielai talkininkavo savo kūryba ir vaidyba neolituanų, Subatvakarių ir ALIAS iškilmingų susirinkimų programose. Jo patiekti vaizdeliai — meilė Tėvų kraštui. Patiekė Lietuvių Prūsų istorinę praeitį per Karaliaus Pričkaus potvarkius ir Kristijono Donelaičio pamokymus. Vaizdeliai naujos formos ir lengvo turinio sudarė įdomų ryšį tarp praeities ir dabarties.

Povilo tolimesnių planų kelyje — žengti scenos estradon — linkime sėkmės.

• Ieva Trečiokienė, iš Orange, New Jersey, vėl paguldyta į ligoninę, šį kartą į šv. Mykolo ligoninę Newark, N. J.

Jau keletą metų ją ligos kankina.

• Dainavos Jaunimo stovyklų narių-rėmėjų metinis suvažiavimas įvyks liepos 28 d., šeštadienį, 5 val. vak. Dainavos stovyklavietėje, Manchester, Mich. Visiems nariams jau siuntinėjami pakvietimai ir 1972 m. stovyklų apyskaita. Daugelis narių yra pakeitę savo adresus. Jie prašomi nedelsiant pranešti apie adresą pakeitimą Broniui Polikajui, 7218 So. Fairfield, Chicago, Ill. 60629.

• Eugenija Genienė, iš Washington, D. C., prašo pranešti, kad Dirvoje (Nr. 52) atspausdintoje informacijoje apie Helsinkio įvykius, neteisingai atpasakotas jos žygis Suomijos pasiuntinybėje dėl jos vyro dr. Genio ir kitų delegacijos narių areštavimo. Ji negrąsinusi ruošti demonstracijas ir daužyti pasiuntinybės langus. Apie vyro paleidimą ji sužinojusi ne iš pasiuntinybės, bet iš kitų šaltinių.

• Už mylimą Baltiją, eilėraščiui, parašė Algirdas Brazinskas-Baltas, iliustr. dail. J. Bagdono, 32 psl., kaina \$2. Išleido Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Richmond Hill skyrius. (Adr.: J. Sirusas, 85-59 88 Street, Woodhaven, N. Y. 11421).

Šio leidinio autorius su tėvu prieš 3 metus lėktuvu pabėgo į Turkiją ir ten tebesėdi kalėjime, laukdamas galutinio teismo sprendimo. Leidėjai skelbia, kad leidinio pelnas bus pasiųstas autoriui.

ELECTRICAL CIRCUIT DESIGNER

Immediate opening. Must have minimum of 3 years experience as a designer of injection molding, die casting, or machine tool circuitry. Must be capable of working with relay and solid state logic. Knowledge of JIC, NEC and OSHA essential. Excellent opportunity with major plastic machinery manufacturer for the designer who can execute an assignment from start to finish. Good working conditions, easy access to work. For interview apply Personnel Office or submit resume to Mr. H. Hollis.

VAN DORN CO.

2685 E. 79 St.
Cleveland, Ohio 44104
216-361-3277

An Equal Opportunity Employer (49-58)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN MACHINE REPAIRMEN DIE MAKERS FOR ALL SHIFTS. Good starting rate. Complete fringe benefits and overtime.

DEMCO
411 S. FORT ST.
DETROIT, MICH. (48-54)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED LAYOUT MEN \$6.02 an hour FITTERS \$5.82 an hour Must have structural steel fabrication experience. FOR ALL SHIFTS J. A. FREEDMAN 2800 ALLIANCE ST. DRAYTON PLAINS, MICH. 313-674-0381 E.O.E. (48-45)

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

Dr. J. Šalna prie savo medžio bei šaknų drožinių.

• KETVIRTADIENI, liepos 5 d. priešpiečių Čikagą pasiekė žinia apie pabaltiečių areštus Helsinkyje, kur lietuvių, latvių bei estų atstovai buvo nuvykę stebėti prasidėsiančios Europos saugumo konferencijos. Iš anksto gal niekas nei svajote nesvajoto, kad pabaltiečiai, nuvykę į saugumo konferenciją ne kaip valstybių atstovai, o tik kaip kuklūs stebėtojai, pateks į tarptautinių žinių agentūrų pranešimus ir didžiosios spaudos puslapius, nes ir mūsuose nemažai kas bando įrodinėti, kad tiek Vliko, tiek ir Altos žmonės yra labai jau konservatyvūs, atsargūs ir jie net baidosi tokių iššūkių, kurie atkreiptų pasaulio dėmesį.

• NUVYKĘS į darbą, apie suėmimus Helsinkyje tuojau pranešiau savo artimiausiam bičiuliui Vytautui, tą dieną dirbusiam prie dienraščio "Daily News" biržos puslapių. Jis apie įvykius Helsinkyje dar nieko nebuvo girdėjęs. Kadangi tuo metu buvo "Daily News" dienraščio laidų laikas, atidžiai ėmiau vartyti to dienraščio trečios laidos puslapius. Jau antrojo puslapio apačioje pamačiau stamboką antraštę: suimti trys Baltijos atstovai. Reiškia, didžioji spauda jau žino apie įvykius Helsinkyje. Per skaičius pranešimą, nustebau, kad žinia gauta ne iš kurios didžiosios žinių agentūros, bet iš Altos būstinės Čikagoje. Reiškia, Altos centrinė įstaiga Čikagoje yra tiek reikšminga, kad didžiojo ir nepriklausomojo dienraščio korespondentas pilnai pasitiki jos informacijomis. Kokias informacijas Altos įstaiga davė, skaitytojai gali pasiskaityti pridėdamoje iškarpoje. Žinoma, gal informacija buvo daug platesnė, bet dienraščiai labai taupo vietą ir palieka tik tai, kas reikšmingiausia.

CHICAGO DAILY NEWS, Thursday, July 5, 1973

3 Baltic envoys arrested at talks

The heads of the Lithuanian, Latvian and Estonian delegations to the European Security Conference reportedly were arrested Thursday in Helsinki.

A spokesman for the Lithuanian-American Council, 2606 W. 63d St., said the council was informed of the arrests early Thursday by a member who telephoned from Helsinki. The three delegates, J. Kesutis Valiunas of Lithuania,

Uldis Grava of Latvia, and Uldis Pleer of Estonia, confronted Soviet Foreign Minister Andrei Gromyko Wednesday and demanded independence for Baltic nations, according to the report received by the council.

The council spokesman said no reason was given for the arrests of the three delegates, but added that the council believes they were a result of Wednesday's confrontation.

• DIDŽIŲJŲ amerikiečių dienraščių stiprybė yra laidų gausa. Kiekvienas didesnis dienraštis jų turi po penkis ar net septynis, o jei kas labai svarbaus įvyksta pasaulyje, tada dar leidžiamos ir specialios "replacet" laidos, pakeičiant tik porą puslapių ar daugiau. Tokią laidų gausą iššaukia konkurencija su kitomis komunikacijos priemonėmis — TV ir radiju, nes ir dienraščiai nori, kad pačios naujausios žinios galimai greičiau pasiektų skaitytojus. Išėjus "Daily News" sekančiais laidai, vėl ieškojau, ką jie šioje laidoje rašys apie įvykius Helsinkyje, ir ar iš viso berašys? Šį kartą teko perverti visą storoką laikraštį net iki 44 puslapio, kur ką tik pasibaigia populiarius sporto puslapius, o po jų įtalpinta paskutinių pasaulinių žinių. Šios laidos 44 psl. matėsi antraštė: Čikagietis sušauktas Helsinkio proteste. Tai buvo vėl straipsnis apie areštus Helsinkyje, tik šį kartą gautas iš kitų šaltinių — iš didžiosios UPI žinių agentūros. Atspausdinę UPI agentūros duotą informaciją, "Daily News" redaktoriai prie jos dar pridėjo ir Altos informaciją, spausdinimą ankstyvenėje laidoje, ir taip pats pranešimas išėjo jau žymiai ilgesnis.

• PRISIMINIMUOSE grįžtant į ką tik praėjusio pavasario dienas, iškyla vienas trečiadienio vakaras, kai nuėjus į Jaunimo centrą ir užsukęs į naują bei jaukią Čiurlionio galeriją, radau ten tik ką iškabintus dviejų gydytojų kūrinius parodai, rengiamai Lietuvių Gydytojų draugijos suvažiavimo progai. Tai buvo dr. Lipskio tapybos darbai ir dr. J. Šalnos medžio bei šaknų išdirbiniai. Abu gydytojai, tą vakarą puikiai nusiteikę, pasakojo, kad abu jie į jokių menininkų nepretenduoja, kad labai nenorėjo eiti į viešą galeriją, bet prikalbėję kiti, ypač kai kurių gydytojų žmonos, susibūrusios į savąjį vienetą. Tą vakarą atidžiai apžiūrėjęs parodoje išstatytus kūrinius, dr. Lipskiui patiko, kad senosios galerijos patalpose yra buvę parodose išstatyti ir žymiai silpnesnių tapybos darbų, o jis, nors tik laisvalaikio menininkas — mėgėjas, kas kuriuose paveiksluose yra pasiekęs verto dėmesio. Dr. J. Šalnos medžio drožiniai, be dirbtinumo išplaukiant iš natūralių šakų į įvairias išdėdas, tiesiog žavėjo ne tik mane vieną, bet vėliau ir daugelį tą parodą lankiusių. Kietesni meno kritikai kai kur abiems daktarams yra parašę ir griežtesnių žodžių. Bet didžiosios lankytojų daugumos prisiminimuose

se praėjusi abiejų gydytojų paroda vis dėlto pasilieka kaip šviesus pavasario prisiminimas. Įdomu pabrėžti, kad ne tik dr. J. Šalna, bet ir jo žmona J. Šalninė koloratūrinis sopranas dažnai su pasisekimu talkininkauja muzikinių veiklų pastatymuose bei koncertuose.

DIRVAI AUKOJO

Atnaujindami prenumeratą į kitomis progomis aukojo šie Dirvos skaitytojai:

V. Janukaitis, Detroit	5,00
V. Selenis, Fraser	7,00
J. Raškauskas, Baltimore	5,00
A. Dagilis, Westland	2,00
A. Baltruškevičius, Akron	5,00
S. Džiugas, Chicago	7,00
B. Žukas, East Lake	1,00
J. Šarka, Omaha	7,00
X.Y., Chicago	2,00
B. Zabieła, Australia	1,00
P. Žilaitis, Grand Rapids	7,00
P. Balčiūnas, Delran	2,00
V. Unguraitis, Cleveland	2,00
W. Dautas, Willoughby Hills	7,00
V. Skirmuntas, Kenosha	2,00
A. Kušlis, Watertown	2,00
C. Sruoga, Elgin	7,00
H. Kulber, Brooklyn	5,00
A. Patamsis, Stoney Creek	2,00
M. Šimkus, Chicago	7,00
L. Masilūnienė, Boston	2,00
V. Ambraziejus, Newark	1,00
A. Jonys, Delanco	7,00
K. Deveikis, Chicago	2,00
J. Juška, Chicago	2,00
A. Meilus, Cleveland	7,00
W. Bačiulis, Willowick	1,00
J. Ramanuskas, Elizabeth	4,00
E. Manomaitis, W. Roxbury	10,00

Visiems aukotojams Dirva nuoširdžiai dėkoja.

SOUTHWESTERN MICHIGAN

Leading specialist in secondary machining of Zinc & Aluminum Die Casting is seeking personnel in the area of shop supervision and machine set up, do to a sizeable inspection program. Accepted personnel will be placing themselves in good position for advancement in a solid growing business.

APPLY

LAKESIDE MANUFACTURING CO.
9098 FIRST ST.
BARODA, MICH. 49101 (52-54)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED MACHINISTS

Openings available on 1st and 2nd shifts for:

ENGINE LATHE
VERTICAL BORING MILL
TURRET LATHE
MILLING MACHINE
TOOL ROOM

Must have 4 to 5 yrs. experience TOP WAGES AND BENEFITS PLUS PROFIT SHARING PROGRAM Located south of Northfield on Rt. 8 next to Alsides.

CONTACT MR. HAGARTY JAY-EM CORP.

75 MARC AVE. 1-216-929-4441 CUYAHOGA FALLS, OHIO (48-57)

REGISTERED NURSES

Openings on all shifts. No rotation. Full or part time. Excellent fringe benefits. Salary commensurate with experience. Apply at personnel office. Toledo Mental Health Center, 930 S. Detroit Ave., or call 419-385-5731, ext. 207. (52-56)

A. A.

JUZEFAI LIAUDANSKIENEI

mirus, mielą dukrą ELENA ir žentą PRANA SKIRMANTUS, ilgamečius Tautinės S-gos narius, bei kitus giminės giliai užjaučiame ir kartu liūdime

A.L.T. S-gos Los Angeles
Skyriaus Valdyba ir nariai

Gilaus liūdesio valandoje mūsų mielus narius ELENA ir PRANA SKIRMANTUS bei kitus artimuosius, jos mylimai motinai

A. A.

JUZEFAI LIAUDANSKIENEI

mirus, reiškiame nuoširdžiausią užuojautą

Lietuvių Tautinių Namų
Valdyba ir dalininkai

A. A.

JUZEI LIAUDANSKIENEI

mirus, jos dukrai ALEI ir žentui PRANUI SKIRMANTAMS nuoširdžią užuojautą reiškia ir drauge liūdi

Genovaitė ir Kazys Trečiokai,
Janė ir Edvardas Šišai
ir
Petras Mačiulaitis